REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Dumineca 31).

„GAZETA“ iese în fiacare ḍi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de *Dumineca* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 171.—Anul LXV. Brașov, Dumineca 4 (17) August. 1902.

Emigrările.

De mulțĭ anĭ emigrările din Ungaria cresc din ce în ce. Poporațiunea năcăjită și sĕrăcită din diferite ținuturĭ de mult emigréză în masse, luându-șĭ drumul mai cu sémă spre America.

Guvernul, ungurесc, fiind-că nu erau Maghiarĭ, ceĭ carĭ emigrau în masse, ci Slovacĭ, Jidovĭ, apoi Șvabĭ din Bănat, mai întâiŭ dădeau puțină atențiune acestor emigrărĭ, după aceea credeau, că le vor puté pune stavilă, împiedecându-le cu forța, refusând bieților ómenĭ pașapórtele și urmărind pe agenții de emigrare.

Dér tóte aceste mĕsurĭ au rĕmas zadarnice. Nu numai, că n'au încetat emigrările în massă, dér încă au crescut și s'au lățit și asupra altor ținuturĭ din Ungaria și Bănat, ba chiar la noi în Ardél au început sĕ emigreze icĭ colo țĕranii românĭ și mulțĭ și de printre Sașĭ, carĭ se scie, că sunt economicesce cei mai bine situațĭ dintre popórele ardelene.

De un timp încóce guvernul s'a pus pe gândurĭ, căcĭ au început sĕ emigreze în masse și Maghiarĭ, ne mai vorbind de Sĕcuii ardelenĭ, pe carĭ îi scim tot cu bêta în mână și cu desagii în spinare, trecênd peste granița, mai ales în România, de unde după câțĭ-va anĭ se reintorc apoi, parte mare, cu banĭ frumușeĭ în chimir, ce iau putut câștiga acolo destul de curênd și cu ușurință.

Opiniunea publică începŭ sĕ vadă, că nu merge nicĭ-decum sĕ oprescĭ cu puterea pe ómenĭ sĕ-șĭ caute un traiŭ mai de Dómne ajută în țĕrĭ strĕine și tot-odată a început sĕ cunóscă, că emigrările au și urmărĭ bune, căcĭ dintre cei emigrațĭ cei drept cei mai mulțĭ se prăpădesc, parte mare însĕ ajung în strĕinĭ la o stare mai bună materială, așa că pot trimite acasă în patria lor natală sume fórte însemnate de banĭ. Așa s'a socotit, că într'un singur an, la 1896, au sosit în Ungaria numai din America peste șépte milióne de francĭ. Slovacii fiind cei mai numĕroșĭ dintre emigrațĭ, comitatele locuite de ei din nordostul Ungariei au primit din acea sumă nu mai puțin decât $6^1/_2$ milióne de francĭ.

Astfel s'a născut ideia, că emigrările nu trebue sĕ fie împiedecate ci numai regulate. Ceea ce însĕ a contribuit mai mult de a deștepta pe cei interesațĭ și de a-i face sĕ caute prin ce mĕsurĭ s'ar puté preîntêmpina mai ușor neajunsurile emigrărilor și s'ar ajunge la o bună regulare a lor, a fost faptul întristător, că chiar țĕranii Șvabĭ, cei atât de muncitorĭ și păstrătorĭ din părțile de meḍă-ḍi ale Ungariei și Bănatului, unde este pămêntul atât de roditor, au început în anii din urmă sĕ emigreze cu sutele și miile.

Nu numai sĕrăcia, produsă și de dările grele și pe alocurea de jaful Jidovilor, carĭ le storc sĕrmanilor țĕranĭ și ceea-ce le mai lasă nemilosul esecutor, ci și nedreptățirile din partea administrației și politica nenorocită de maghiarisare i-au făcut sĕ ia lumea în cap.

Societățile și corporațiunile economice din Bănat s'au gândit sĕ întreprindă un pas de sine stătător pentru a cerceta causele emigrărilor, și decĭ au conchiemat la un congres, care sĕ se ocupe numai cu cestiunea emigrărilor.

Acest congres s'a ținut în Timișóra în 10 și 11 August a. c. S'a constatat, că înainte de tóte este miseria, ér după aceea sunt stările triste morale, politice și administrative, carĭ causéză emigrările.

Grupul reuniunei țĕrănescĭ din Gyertyamos a făcut în congres o propunere importantă, prin care cere ca pentru curmarea rĕului se se dea mai multă ingrijire *instrucțiunei religióse-morale* în școlele poporale și sĕ se întroducă *limba maternă* ca limbă de predare *în școlele poporale*, căcĭ numai așa poporul se póte cultiva. Acéstă propunere a fost primită de congres, ceea ce dovedesce, că pe lângă celelalte nevoi mai este și nevoia stărilor triste politice, care pricinuesc emigrările.

Revista politică.

De mult se continuă tratările între guvernul Austriei și Ungariei asupra *învoielei economice* și tot n'au ajuns încă la resultat mulțumitor. Amêndouĕ statele, se scie, că față cu strĕinătatea se presentă ca o singură monarchie și convențiile comerciale, ce le încheie cu diferitele state, sunt comune. Ei bine, tocmai aicĭ este buba cea mare, pe care mulțĭ doftorĭ s'au încercat sĕ o vindece de 35 anĭ încóce și în loc sĕ se vindece, buba s'a umflat din ce în ce mai tare. Austria, se scie, că este un stat, unde industriile sunt mai desvoltate, de cât în Ungaria, ér Ungaria are mai multe producte agricole, producte brute, așa că de aicĭ resultă, că în comerciul cu țĕrile streine, fie-care caută a-șĭ asigura piețe în streinătate pentru productele sale și nu pot de loc sĕ ajungă la înțelegere.

Într'o vreme părea, că s'a făcut o desbinare mare între cele douĕ state și înțelegerea a fost ruptă pentru mai mult timp. Căcĭ, decă ar fi vorba numai de cei doi miniștri președințĭ, atuncĭ póte înțelegerea s'ar face mai ușor, dér la spatele lor stau deputații cei cu gurile marĭ, carĭ mereu strigă miniștrilor sĕ nu se lase. Din partea Ungariei strigă nu numai koșutiștii, carĭ este sciut, că ar vré sĕ aibă un teritoriu vamal independent și sĕ încheie convenții comerciale singurĭ, nu în unire cu Austria, dér strigă chiar și deputații guvernamentalĭ, că de 35 de anĭ Austria omóră industria Ungariei și împedecă desvoltarea ei comercială, ér în Austria tóte partidele strigă, că din învoiéla avută până acuma, numai Ungaria a tras folóse și că nu vor îngădui sĕ fie esploatațĭ și mai departe.

Intre asemenea împrejurărĭ, era p'aci-p'aci sĕ se strice prietenia și sĕ se despartă cele douĕ state, pe terenul economic.

Ḍilele acestea însĕ ministrul președinte austriac *Koerber* a venit la *Ratot*, unde ministrul președinte ungar *Szell* îșĭ are moșia și cei doi miniștri președințĭ s'au sfătuit împreună o ḍi întrégă.

Ce or fi hotărît, încă nu se scie, destul că s'au despărțit ca buni prietenĭ și la gara din Ratot când a plecat Koerber a strigat lui Szell: *„La revedere la Ischl!“*

Intr'adevĕr, Szell s'a dus peste douĕ ḍile la Ischl, unde petrece și Maiestatea Sa și acolo întîlnindu-se din nou președinții celor douĕ state, póte vor ajunge în cele din urmă la o înțelegere definitivă.

Vom vedé.

*

După cum am anunțat, încă în numĕrul trecut, Englezii au avut bucuria, sĕ-șĭ vadă regele încoronat. Se scie, că regele Eduard VII. se îmbolnăvise greu în ajunul încoronăriĭ și toțĭ óspeții carĭ venise din tóte țĕrile, ca sĕ asiste la acéstă serbare, au plecat acasă, ér doftorii i-au făcut regelui o operație grea. Mulțĭ nu credeau, că se va însănătoșa și ḍiceau, că bóla i-a fost trimisă de Dumneḍeu ca pedépsă pentru asupririle cele marĭ, ce le-au făcut Englezii vitézului popor al Burilor. Dér étă, că sănĕtatea regelui s'a îndreptat și Sâmbăta trecută s'a făcut încoronarea cu mare pompă.

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cântece.

I.

Legănat de dor
  Ca un fulg în sbor
Sufletu-mĭ se duce...
  Bietul călĕtor!

Și se duce dus
  Tot mai sus, mai sus,
Cum spre vîrf de munte
  Se ducea Isus...

Pune mĕi hai hui
  Capĕt drumului...
Nu-i pe lume asta
  Primă-vară..., nu-i!

II.

Somn li-e mamă ochilor
  Și-i târḍiu mămucă
Da-mi-așĭ dorul norilor
  Norĭĭ sĕ mi-l ducă,

Sĕ mi-l pórte 'n depărtărĭ
  Pe pustiu de zare
Și 'n amurgul unei sĕrĭ
  Sĕ mi-l lase 'n mare,

Sé-mĭ rĕsară drăgălaș
  Cu frunzuțe line,
O sĕ trécă vre-un luntraș
  Sĕ mi-l ea cu sine.

Veturio.

Tatăl nostru.

După Hebbel.

Fulgere pândesc prin nourĭ,
  Vêntul prin copacĭ s'alungă;
Clopote de pe la turnurĭ
  Dăngănesc bătute 'n dungă.

Codru-i des și 'n mieḍ de codru
  Se 'ngrozesc copacii toțĭ;
Cu un câne lângă dênsul
  Stă un căpitan de hoțĭ.

Lângă el un tînĕr palid
  Stă ca prins în rugăciune.
— „Hai, ascute-țĭ aḍĭ cuțitul!“
  Indărătnic se supune.

Roșu printre ei un fulger
  Se strecóră ca un gând;
El îngână: „Tatăl nostru“...,
  Ér bĕtrânul înjurând:

„Tatăl nostru?... Nu-i e vremea,
  Li-ĭ rosti ca osândit,
Fórfeca când va fi 'n pĕru-țĭ,
  Barda când va fi sclipit.

Nu-țĭ dau voe sĕ-țĭ facĭ ruga!
  Aci eu sunt domnul tĕu
Șĭ-am sĕ pun acum omorul
  Intre tin' și Dumneḍeu;

Uite, jur sĕ-mĭ dai peirei
  Primul om..., o vreau șĭ-o ḍic!
Eu sunt eu... și eu sunt totul,
  Dumneḍeu e nimic.

Tremurĭ? Hei, și eu odată
  Tremuram șeḍênd pe loc,
Dér o sĕ te 'nvețĭ băete
  Sĕ omorĭ.... așa ca 'n joc.

Acum nu mai sciu ce-i gróza
  Scii de când?
          Vorbia 'ncruntat
Tata despre pușcărie...
  Șĭ-am lovit..., l'am rĕsturnat“.

Ingrozit strigă ce-l tînĕr:
  „Mințĭ! Tu n'ai făcut atât!“
Ér bĕtrânul îi rĕspunde:
  „Ei, și ce?... L'am omorît!“

— „Da?...,
          Atuncea jurămêntul
  Ți-se va 'mplini pe dat'.“
Și sĕlbatic mi-l străpunge
  Pe bĕtrânul încruntat.

Și cu pumnii strînșĭ adórme
  Căpitanul de temut.
Ér cel tînĕr îșĭ sfĕrșesce
  „Tatăl nostru-l“ început.

Z. Bârsan.

La 22 August se împlinesc 25 anĭ de la *trecerea armatei rusescĭ prin strîmtorea Şipca*. Acéstă trecere se scie, că a fost hotărîtóre pentru rĕsboiul contra Turcilor, căcĭ de aci apoi armata ruséscă n'a mai găsit împotrivire; şi în scurt timp s'a încheiat pacea dela *San Stefano*, în care s'a recunoscut, de şi nu independenţa deplină a Bulgariei, dér totuşĭ cel puţin un fel de independenţă relativă.

Bulgarii vor serba acéstă aniversare cu mare pompă ér la serbarea lor au invitat ca óspeţĭ şi pe Ruşĭ. Aceştia vor sosi, avênd în fruntea lor pe marele duce Nicolae *Nicolaevicĭ*, cu un vapor de rĕsboiu, la Varna. In suita marelui duce va fi şi ministrul de rĕsboiŭ *Kuropatkin* şi generalul *Dragomirow*, şeful statului major, care a luat parte înainte de 25 anĭ la lupta din strîmtórea Şipca. Principele Ferdinand le va eşi spre întîmpinare, apoi vor asista cu toţii la sfinţirea bisericei comemorative ridicată în numita strîmtóre. După sfinţire va fi un banchet la care vor lua parte 3000 persóne. Guvernul bulgar a votat pentru cheltuielele acestor serbărĭ 700,000 francĭ. Tot cu acéstă ocasiune vor fi şi manevre în strîmtórea Şipca. La aceste manevre 34.000 de soldaţĭ bulgarĭ vor face imitarea luptei de dinainte de 25 anĭ.

*

Ḑilele acestea s'a deschis în Sofia *„congresul macedonean“*, la care însĕ Saratoff şi tovarăşii sĕi n'au fost admişĭ. După cum spun ultimele telegrame, partisanii lui Sarafoff eliminaţĭ din congres, au luat hotărîrea sĕ nimicéscă tóte resoluţiunile congresului, declarând că ei formézǎ adevĕratul congres.

Din Macedonia n'au putut trece mulţĭ, sĕ ia parte la acest congres, deórece guvernul turcesc a păzit graniţele cu mare rigóre.

Guvernul bulgar de asemenea a luat mĕsurĭ, ca sĕ nu se facă vr'o tulburare tocmai acuma în ajunul serbărilor de la Şipca, şi a oprit pe învĕţătorĭ, sĕ ia parte la congres, ameninţând, pe aceia, carĭ nu se vor supune, că îi va elimina din corpul didactic.

In Rusia se ocupă tóte foile din adins cu *situaţia din Balcanĭ* şi cele mai de frunte ḑiare spun, că e datoria Rusiei sĕ intervină pentru poporele creştine. Rusia nu póte aştepta reformele promise în Macedonia şi carĭ sĕ se facă după planul celorlalte puterĭ. Aicĭ numai Rusia are dreptul sĕ facă planul. Aşa glăsuesc foile rusescĭ.

Pe de altă parte guvernul turcesc este fórte îngrijat de celea ce vede, că se petrec în Macedonia şi trimite apelurĭ în *numele Sultanului*, învitând poporul sĕ desarmeze, căcĭ Sultanul este părintele tuturor poporelor. atât al Turcilor, cât şi al creştinilor. Este semnificativ însĕ, că pe Turcĭ nu-i învită sĕ depună şi ei armele.

*

In Franţa în tot cursul sĕptĕmânei au urmat *închiderile şcólelor congreganiste*. In tot locul poporul s'a adunat ca un zid în faţa acestor şcolĭ şi a protestat energic împotriva mĕsurilor draconice ce le-a aplicat guvernul faţă cu cei mai credincioşĭ fiĭ ai ţĕrii. Şi poporul nu s'a dat îndĕrĕt până n'a intervenit armata. Atuncĭ, ca sĕ nu pricinuéscă vĕrsare de sânge între fraţĭ, au cedat puterii, sciind bine, că bieţii soldaţĭ n'aveau în cotro şi că trebuiau sĕ înainteze la poruncă mai înaltă cu baionetele contra unor nevinovaţĭ. S'au găsit însĕ şi printre ofiţerĭ unii, carĭ n'au vrut sĕ se supună. Aşa colonelul *Saint-Remy* şi doi căpitanĭ, trimişĭ sĕ isgonéscă călugăriţele de prin şcolĭ, au declarat, că nu pot îndeplini o poruncă fărădelege, ca acésta. Ofiţerii neascultătorĭ au fost puşĭ la arest.

Guvernul, pentru-ca sĕ-şĭ acopere tirănia, a iscodit, că cei-ce se împotrivesc sunt duşmanii republicei şi că sunt *roialişti*, adecă de aceia, carĭ au de gând sĕ rĕstórne republica şi sĕ introducă regatul.

SCIRILE DILEI.

3 (16) August.

De ḑiua nascerii Majestăţii Sale. Ni-se comunică din partea magistratului orăşenesc din loc, că din incidentul aniversării a 72-a a nascerii Majestăţii Sale, în ajunul acestei serbărĭ, la 17 August séra, órele $7^1/_2$ séra se va ilumina casa sfatului, primăria şi poliţia orăşenéscă, ér musica comunală va da o serenadă. Magistratul îşĭ esprimă firma speranţă, că cetăţenii acestui oraş, pentru a da espresiune credinţei lor cătră tron vor urma esemplul autorităţii orăşenescĭ şi la óra amintită îşĭ vor ilumina ferestrile dinspre stradă şi este de dorit mai ales iluminarea caselor din piaţă.

Sfinţirea de biserică din S.-Odorheiŭ. Ni-se scrie de pe Valea Someşului, că în ḑiua de 10 August s'a făcut în *Odorheiŭ* (lângă Jibou) sfinţirea bisericei celei nouĕ. Ca delegat al episcopului din Gherla a venit d-l canonic I. *Georgiu*, care a sosit încă din 9 August, spre a asista la ceremoniile pregătitóre şi mutarea celor sfinţite din altarul bisericei celei vechĭ.

Duminecă diminéţa la órele 8 s'a început apoi sfinţirea, pontificând d-l canonic Georgiu asistat de numeroşi protopopĭ şi preoţĭ. Cântările le-a esecutat în cea mai mare parte d-na Victoria *Karsai* din Gherla, care posedă o voce din cele mai frumóse.

După sfinţire s'a dat un banchet, la care s'au rostit mai multe toaste. A toastat: d-l canonic *Georgiu*, d-l *George Pop* de Băsescĭ, Dr. Mihail *Pop*, advocat, Teodor *Pop*, protopop, Vasile *Pop*, protopop, Gavril *Cherebeţ*, protopop, Ioan *Cheşeli*, protopop şi Teofil *Dragomir*, proprietar etc.

Séra a fost bal într'un chioşc anume pregătit, la care au participat peste 400 persóne. Animaţia a fost mare.

Pentru aranjarea acestor sĕrbărĭ cel mai mare merit şi l'a câştigat d. V. *Mica*, mare proprietar, sprijinit de d-l protopop Gavril Cherebeţ. *„V. P. C.“*

Un revisor şcolar vrednic. Ni-se trimite la redacţie un numĕr din ḑiarul *„Curierul Olteniei“* din Craiova, în care vedem publicat portretul d-lui Gh. *Cherciu* revisor şcolar, însoţit de următórele elogii:

In numĕrul de astăḑĭ dăm fotografia harnicului şi inteligentului revisor şcolar d-l Gh. Cherciu, după urma căruia învĕţĕmêntul primar din judeţul Dol-jiu, a tras şi trage multe şi marĭ folóse. D-l Gh. Cherciu e absolvent al şcólei de institutorĭ din Bucurescĭ. După terminarea studiilor la 1891 a şi fost numit institutor în Bucurescĭ. In anul 1897 presentându-se la esamenul de directorat, a reuşit cu un deosebit succes. In acelaşĭ an pe basa acelui esamen a fost numit revisor şcolar al judeţului nostru. In acéstă calitate a desfăşurat o activitate demnă de tótă lauda. Este adevĕratul întemeiator al cantinelor şcolare în judeţul nostru şi graţie d-sale şi astăḑĭ mai funcţionézǎ încă 6 cantine în judeţ. In anul 1899 a părăsit revisoratul de unde a trecut ca director al şcólei de băeţĭ nr. 25 din Bucurescĭ. A făcut parte în comitetul de redacţie şi din administraţia revistei pedagocice „Invĕţĕmêntul primar“ sacrificându-şĭ tot timpul pentru îmbunătăţirea ei. In anul espirat a revenit ér în fruntea judeţului nostru, lucrând cu aceeaşĭ neobosélă pentru prosperitatea şcólei şi a sătênului. Ca esemplu putem anunţa, că în intervalul de 1 an, cât a stat în mijlocul nostru a înfiinţat 48 de societăţĭ economice şi că din acest punct de vedere judeţul Dol-jiu este mândria ţĕrii. In 24 Ianuarie 1902 decorat cu resplata muncii De câtva timp energicul şi capabilul Revisor se găsesce transferat în aceeaşĭ calitate la judeţul Dîmboviţa.

D-l Cherciu e fiul d-lui Gh. Cherciu învĕţător în Bod, comit. Braşovului.

Duelurĭ. Nu de mult a apărut în ḑiarul *„Torontal“* o scrisóre deschisă scrisă de d-l Ioan *Sĕcăşianu*, vice-comptabil la comitat, în urma căreia autorul scrisorii a fost provocat de mai mulţĭ domnĭ la duel. Intâiŭ s'a bătut cu advocatul Dr. Max. *Eibeschitz*. Sĕcăşianu i-a aplicat mai multe loviturĭ de sabie, causându-i rănĭ mai uşóre şi o tăietură mai mare la piept de 30 cm. lungă şi care a întrat până la cóste. In urma acestei rănĭ Eibeschitz a căḑut la pămênt fără simţirĭ. Pe urmă s'a bătut cu advocatul Dr. Samuel *Kardos*, apoi cu advocatul Dr. Adalbert *Billitz*. Cel dintâiŭ fù rănit la mână, al doilea la braţ, aşa că medicii au declarat, că nu mai pot continua duelul. D-l Sĕcăşianu a rĕmas neatins.

Concediu. Primarul Braşovului d. Francisc *Hiemesch* şi-a luat concediu pe şése sĕptĕmânĭ şi a predat conducerea oficiului sĕu pentru durata concediului d-lui senator Oscar *Alesius*, ca substitut de primar.

Efectul ploilor. Ḑiarul „P—l“ din Bucurescĭ publică un interviev al unui colaborator al sĕu cu un mare agricultor asupra stării sĕmĕnăturilor. Ĕtă intervievul: „Intêlnind pe unul din marii agricultorĭ din judeţul Olt, l'am rugat sĕ ne dea óre carĭ relaţii asupra efectului ploilor din ultimele ḑile cu privire la sĕmĕnăturĭ. Seceta colosală care durézǎ din Iunie — începe interlocutorul nostru — compromisese cu desĕvêrşire recolta porumbului. Era o privelisce întristătóre, sĕ trecĭ pe câmp şi sĕ veḑĭ porumbul crescut destul de mare, cu ştiuleţĭ, dér îngălbenit şi aprópe uscat cu desĕvârşire. Ploile dela sfîrşitul lui Iulie au fost bune; ar fi fost şi mai bine venite, décă se produceau cu cel puţin o sĕptĕmână înainte. Incontestabil că nicĭ acum nu o sĕ avem o recoltă de porumb admirabilă, dér în orĭ-ce cas nu vom rĕmâne cu cocenii goi, cum am fi rĕmas décă nu ploua. Căcĭ trebue sĕ sciţĭ, că efectul acestor ploi este tocmai de a face sĕ créscă bóbele pe stiulete care din causa secetei crescuse aprópe fără bóbe. Dér pentru vii nicĭ nu putea sĕ vie mai bine la timp plóia. Acum este tocmai momentul când strugurii dau în pîrguit şi plóia din ḑilele din urmă va face ca bobul sĕ créscă mare şi decĭ ca recolta viuĕlor sĕ fie aprópe îndoită. Dér mai era şi un alt rĕu, care graţie recentelor ploi a dispărut. In urma secetei, pămêntul se întărise şi nu se putea pregăti pentru viitórea recoltă de rapiţă. Şi pentru ogórele de grâu plóia a fost bună. In resumat plóia a fost o binefacere pentru întréga agricultură a ţĕrei“.

Un diriginte de poştă r. u. cu perciunĭ. Un domn trimite ḑiarului „Alkotmany“ următórea scrisóre pe care o dăm şi noi în traducere, fiind-că e caracteristică pentru situaţia dela noi:

„In escursiunile mele, ḑice corespondentul ḑiarului unguresc, am ajuns în comuna Orlik, unde m'am dus la poştă sĕ dau câteva cărţĭ poştale ilustrate. Intrând la oficiul poştal, am zărit la masă o figură cu perciunĭ, ér scrisorile şi ḑiarele erau împrăsciate în cea mai mare neorînduéla; ...

Ocuparea Berlinului.

De Alphonse Daudet.

Era în anul 1871.

Impreună cu doctorul Vauban înaintam pe la Champs Elisées. Zidurile găurite de granate, trotuarele de asfalt stricate, ne povesteau trista întêmplare a ocupării Parisului. Inaintea pieţii rotunde de l'Etoile, doctorul stătù pe loc şi arătă una dintre casele, carĭ apar atât de pompóse de-a drépta şi de-a stânga arcului de triumf.

„Observĭ cele patru ferestre închise, colo sus la balcon?“ mĕ întrebă. „In primele ḑile ale lui August, ale teribilului August din anul trecut, care aduse atâta lipsă şi nenorocire, fui chemat acolo din causa unui acces de dambla, întêmplat colonelului Jouve.

Colonelul era un mândru cuirasier de pe timpul imperiului, un om plin de ambiţiune şi patriotism, care-şĭ închiriă la începutul rĕsboiului acest apartament cu balcon, scii pentru ce? Ca sĕ pótă privi mai bine intrarea triumfală a armatei nóstre! Sĕrmanul bĕtrân auḑise despre pierderea dela Weissenburg tocmai când se ridică dela masă. Indată ce zări numele „Napoleon“ sub buletinul unei lupte pierdute, îl lovi dambla.

Aflaiŭ pe fostul cuirasier fără mişcare ca lovit de măciucă, lungit pe covorul odăii de mâncare. In piciore putea sĕ fie înalt, dér aşa, lungit, îmĭ păru un uriaş. Trăsăturĭ nobile, dinţĭ admirabilĭ, pĕr mult, alb, buclat. In vrîstă de opt-ḑecĭ de anĭ părea abia de 60. Lângă el îngenunchia plângênd, nepoţica lui. Ii semăna. Décă priveai pe amêndoi, fără de voie îţĭ aduceai aminte de două medalii grecescĭ preţióse, cu acelaşĭ cap: una străveche, trăită şi aspră; cealaltă lucitóre ca banul bătut de curênd, sclipitor şi curat.

Durerea acestei copile mĕ mişcă adênc. Tatăl şi moşul ei fură soldaţĭ. Tatăl ei era în rĕsboiŭ, în statul major al lui Mac-Mahon. Am liniştit'o cât am putut, dér în realitate aveam puţină speranţă. Era vorba aci de o dambla parţială, ceea-ce la etatea 80 de anĭ însemnéză ceva. Timp de trei ḑile bolnavul rĕmase nemişcat şi fără consciinţă. Intr'aceea veni şi la Paris vestea despre lupta dela Wörts, — scii d-ta cu ce schimbare grozavă, — şi timp de mai multe óre credeam cu toţii într'o victorie strălucită. 20000 de Prusienĭ morţĭ, prinţul de pe moştenitor prins. Dumnĕḑeu scie prin ce minune sĕu fluid magnetic al acelui entusiasm naţional, vestea pĕtrunsese şi până la sĕrmanul surdo-mut, în întunecimea nesciinţei sale; atâta este sigur că, mergênd în séra aceea la patul lui, nu mai regăsiĭ acelaşĭ om. Ochiul îi era limpede, limba mai uşóră. Putù sĕ-mĭ zimbéscă şi gângăvi de 2 orĭ:

„In-vin-ge-re!“

„Da, colonele, învingere mare!“

Şi pe când îi dedeam informaţii mai de aprópe despre reuşita lui Mac Mahon, observaiŭ cum se înviorézǎ şi-i înviézǎ faţa.

Când îl părăsiĭ, nepota-i sta suspinând la uşe.

„E scăpat! i-am spus, şi i-am strêns mâna. Nenorocita copilă abia cutéză sĕ rĕspundă. Se aflase tocmai adevĕrul despre lupta dela Wörts: Mac-Mahon pus pe fugă armata nimicită! Plângea gândind la tatăl ei. M'am temut de bĕtrân, căcĭ o nouă sguduitură nu putea sĕ suporte constituţia lui. Ce era de făcut? — sĕ-i lăsăm bucuria, ilusiunea, care îi scăpase viéţa? — Atuncĭ trebue sĕ minţim.

„Decĭ mint eu,“ ḑise fata, şi-şĭ şterse ochii.

Strălucind de bucurie, păşi apoi în odaia moşului sĕu.

Ea luă asupra-şĭ o sarcină grea. In ḑilele prime, se înţelege era încă uşor. Bunul bĕtrân se lăsa înşelat ca un copil. Dér cu sănĕtatea crescêndă spiritul sĕu se făcea tot mai sprinten. Trebuia sĕ-l întreţiĭ în continuŭ vorbindu-i despre mişcarea armatei şi sĕ născocescĭ scirĭ de rĕsboiŭ pentru el. Ḑi şi nópte, sta frumósa fată lângă o hartă a Germaniei, punea ici colea steguleţe micĭ şi tot de-odată-ĭ făcea o campanie strălucită. Bazaine în marş spre Berlin, Trossard în Bavaria, Mac-Mahon la Marea ostică. Se înţelege că am fost consultat şi eu şi că am ajutat după puterĭ. Mai mult susţinea invasiunea închipuită însu-şĭ bunicul. Fusese cu Napoleon în Germania şi putea sĕ ne spună înainte tóte: „Acum vor merge în cutare loc, acuma se va întêmpla cutare

duială în tóte părțile. In primul moment mi am dis, uite cât trebue sě fie de negligent poștașul de aici, că lasă deschise ușile, ca sě între toți jerpeliții și sě borfăéscă prin scrisori și diare. Intrebând pe jupânul cu perciuni, că unde e dirigintele poștei, mi-s'a recomandat în limba evreiască și slovacă, că dirigentele poștei e el însuși. Ungurescе nu scia nici scrie nici vorbi. M'am idignat la gândul, că statul r. u. nu găsesce o altă persónă pentru un asemenea post. Va sě dică persóne de acestea sunt chemate a împedeca îmânarea scrisorilor ce sosesc la poște, îndemnând ómenii sě emigreze? Intrebând prin comună, mi-s'a rĕspuns, că de aceea îl toleréză pe acest chazar, fiind-că le face „domnilor“ multe servicii chiar și în afară de orele oficiale și se pórtă fórte politicos. In schimb i-se îngăduie și lui *sě țină posta închisă în dile de șabes*, ér faptul, că nu scie ungurescе nu-i pricinuesce nici o piedecă, deórece pune pe altul sě scrie în locul lui. — Regret din suflet, continuă coresp., că n'am avut un aparat fotografic cu mine, sě fi eternisat pentru posteritate acéstă figură. Ér pe d-l Lang, ministrul comerciului, îl rog, sě numéscă tot figuri de acestea mai ales pe la frontiere. Las' sě scie și străinătatea, că la noi în Ungaria se pórtă caftan, décă nu ca îmbrăcăminte, dér cel puțin în mod simbolic, pentru a ne asigura înaintarea și respectul în opinia publică.“

Luptă cu gendarmii. Se scrie din Mocrin: Dumineca trecută s'a întîmplat aici o ciocnire între gendarmi și între locuitorul Jiva *Gavrilov*, care a avut un sfîrșit tragic. Lui Gavrilov i-se pusese sechestru pe recoltă. Executorul Baisanszky a vrut sě vîndă recolta lui Gavrilov, acesta însě s'a împotrivit, așa că executorul a cerut de le notar sě-i trimită gendarmi. Numai decât au sosit la fața locului doi gendarmi, cărora Gavrilov de asemenea s'a împotrivit. Gendarmii l'au străpuns pe Gavrilov cu baionetele și a rĕmas mort pe loc.

„Romanul principelui moștenitor german. Diarul „Matin“ din Paris se ocupă acum în fie-care numĕr cu moștenitorul german și într'un articol întitulat „Cei doi vulturi“ spune, că împĕratul s'a certat cu fiul sĕu, care ar fi declarat, că renunță la tron și va urma esemplul archiducelui austriac Ioan Orth, despre care se scie, că s'a amoresat de o fată de condiție mai de jos și s'a dus cu un vapor peste ocean, așa că nu i-se mai scie de urmă. Care este causa acestei hotărîri? Ni-o spune tot „Matin“. — Când a fost în Anglia, trimis sě ia parte la încoronare, moștenitorul a vĕdut o fată americană fórte frumósă și bogată, cu numele miss Gladys *Deacon*. Cum a vĕdut'o a și îndrăgit'o. Domnișóra Deacon se certase cu părinții și trăesce în Anglia la principesa Marlborough. Moștenitorul nu și-a tăinuit dragostea, însě tótă lumea se mira de recéla, cu care d-șóra Deacon îi primia declarațiunile. Când însě Frederic Wilhelm, căci așa se numesce moștenitorul, se pregătea sě se întórcă în patria sa, fata nu s'a putut răbda și a declarat și dênsa că tot așa de mult îl iubesce pe principe, ca și principele pe dênsa. Ea a declarat însě, că nu se învoesce nici decât a-se mărita numai în secret, séu sě facă căsătorie morganatică, Dómne feresce! Ea vré căsĕtorie după lege și în tótă forma. Principele n'a dat rĕspuns imediat. După trei dile de gândire însě s'a dus singur la dênsa în parcul palatului și i-a dis următórele cuvinte:

— Iți predau zălogul credinței mele. Acesta e inelul nostru de logodnă. Acesta este un obiect sfânt, un fetiș, pe care l'a purtat pe deget bunica mea, regina Victoria și când mi l'a dat mie, m'a pus sě jur, că nu-l voi da alteia, de cât viitórei mele soții. Eu am jurat. Acuma îți dau d-tale inelul.

Diarul francez își termină povestirea cu următórele cuvinte: Când moștenitorul a spus împĕratului acéstă întîmplare, împĕratul a rîs și a dis: „Nu-i nimica! Și eu am avut întîmplări de acestea, când eram tînĕr.“

Concert. Joi în 4 Septemvrie 1902 d-șóra *Helene Honigberger* cântăréță de opere și concerte, absolventă a conservatorului din Berlin, unde a fost premiată, va da în sala cea mare la Redută cu binevoitorul concurs al d-lui director de musică R. *Lassel* un concert cu următorul program: 1) Aria Leonorei din „Fidelio“ de *Bethoven.* 2) Du bist die Ruh. Frühlingstraum. Gretchen am Spinnrade de *Schubert.* 4) Arie din „Troubadour“ de *Verdi.* 4) Allein. Still. Frühlingslust de *Lassel.* 5) Meine Liebe ist grün. An eine Aeolsharfe. Ständchen de *Strauss.* 6) Arie din „Oberon“ (Ocean du Ungeheuer) de *Weber.* Balcon 4 cor., fauteuil 3 cor., Parchet I 2 cor., Parchet II 1.60 cor., Parchet III 1.20 cor., Rangul I 1.20 cor. Loc de stat în balcon 1.20 cor., Loc de stat în parterre 1 cor., Studenți 80 bani. Inceputul la órele 8 séra. Bilete la *Simay* Frați și la *E. & A. Orendi.* Pianul din depositul d-lui I. *Hedwig.*

Musica comunală va cânta sĕptĕmâna viitóre precum urméză: *Duminecă* la órele 11 a. m. pe promenada de jos. *Luni* la órele 6 p. m, pe promenada de jos, *Marți* la órele 8 dim. pe promenada de jos, *Mercuri* (regele Stefan) la 11 óre a. m. pe promenada de jos. *Joi* la órele 6 p. m. pe promenada de jos, *Vineri* la 6 p. m. Parcul Rudolf, *Sâmbătă* órele 11 a. m. pe promenada de jos.

Villa Kertsch. Atragem atențiunea publicului, care petrece în vilegiatură la Brașov asupra vilei Kertsch, situată lângă palatul de justiție, unde se află odăi arangiate cu tot comfortul, ér în parterre restaurant cu grădină.

O petrecere românéscă cu dansuri ungurescі.

Elisabetopole, 10 August 1902.

Onorată Redacție!

Sĕptĕmâna trecută s'a dat în *Dicio-S.-Mărtin* (centrul Tîrnavei-mici) o petrecere de vară românéscă, dela care publicul român a fost silit a-se depărta scârbit de dispretul, ce a vĕdut manifestându-se acolo față cu dansurile, vorba și cântările românesci prin preferirea ciardașului, conversației și cântecelor maghiare.

Complesanța nemotivată față de publicul maghiar, e cu atât mai revoltătóre, cu cât un maghiar, ofensat prin faptul, că i-s'a trimis învitare la acéstă petrecere în limba românéscă, cu vre-o câte-va dile înainte în fóia din D.-S.-Mărtin „Kisküküllő“, după-ce a publicat învitarea în întregime o respinge cu dispreț batjocorindu-ne limba.

Petrecerea din D.-S.-Mărtin era cea mai promițĕtóre din câte s'au aranjat vre-o dată pe Têrnave, pentru-că învitările anunțau de patroni ai petrecerei pe Illustr. Sa Vasile Hossu, canonic prelat, Ales. Uilacan, canonic, Nicolae Solomon, protopop și Vasile Zehan, advocat, ér de membrii în comitetul aranjator 23 tineri în mare parte absolvenți de universitate.

Numele patronilor și valórea tinerilor ce figurau pe învitări era atrăgătóre ochiului românesc, din care causă s'a și adunat o inteligență română alésă și destul de numĕrósă la petrecere. Petrecerea primì însĕ dela început un colorit strĕin prin conversația în limba maghiară a ungurilor, cari în urma învitărei s'au presentat cu dróia. Publicul român mai simțitor a început a-se simți strĕin în petrecerea „românéscă“ și a-și da espresiune desilusionărei sale, potențate în urmă prin un ciardaș jucat încă înainte de pausă. Acest ciardaș a fost adevĕrata catastrofă a petrecerei, în urma căreia o parte a publicului român s'a retras îndată dela petrecere.

Abusul de paciința publicului român însĕ nu a fost de ajuns, a trebuit ca în pausă tînĕrul român și aranjator Dr. Tit *Perța* sĕ pună lăutarii sĕ-i cânte la ureche cântări ungurescі.

Că cine a dat ordin musicei sĕ cânte ciardaș nu sciu, atâta am audit, că a fost un român. E datorința celor ce-l sciu însĕ sĕ-l descopere, ér aceia, cari au figurat ca aranjeri ai petrecerei vor avé sĕ se legitimeze înaintea publicului românesc, décă nu voesc, sĕ iee asupra lor responsabilitatea pentru abusul ce s'a făcut de bunăvoința d-lor patroni.

A înșela publicul la o petrecere sub cuvênt, că e românéscă, pentru a-l „distra“ apoi aci cu ciardaș și cântări ungurescі e un abus nerușinat de încrederea ce a avut'o publicul român în aranjatorii petrecerei.

Domnii patroni sunt cu totul nevinovați. Dintre ei, din ce causă nu sciu nici nu au fost la petrecere nici unul, tinerii din comitetul aranjator însĕ au de a da sémă înaintea opiniei publice românesci, descoperind pe făptuitori.

In urmă mai am de remarcat, că după-ce s'a depărtat publicul dansator dela acésta petrecere de tristă memorie un notar cerc. român, căruia îi place a se numi „de viță veche“, în o societate numerósă de Români, striga în gura mare ca sĕ-l audă și alișpanul care era în apropiere, că D.-S.-Mărtinul e oraș ungurеsc situat în apropierea Sĕcuimei, aci spiritul maghiar dominéză, înaintea căruia nu-i ertat sĕ ne isolăm décă voim a ne ferici, — și astfel continuând preamăresce petrecerea dicênd, că între împrejurările locale, armoniei și bunei înțelegerei ce trebue sĕ esiste între români și maghiari o petrecere curat românéscă de loc nu ar corespunde.

Am mai audit dela acest domn încă multe alte verdi-uscate, pe cari însĕ, perdêndu-mi răbdarea de a le mai asculta, m'am depărtat cu o disposițiune sufletéscă, pe care nu o doresc altui român.

Sĕ avem grije, ca „vița veche“ ce dă semne de putredire sĕ nu infecteze alte vițe sănĕtóse.

Raportul mi-l încheiŭ cu sincera dorință, că inteligența română din D.-S.-Mărtin drept satisfacție publicului român jignit în sentimintele sale, în viitor își va împlini datorința ce-o reclamă o petrecere românéscă. — ***Sandi.***

Am dat loc mai sus acestei corespondențe, care, ca și altele, pe cari cu părere de rĕu ne-am vĕdut nevoiți a le publica, ne dovedesce, că începe a se lăți între Români, în unele locuri mai ales, o tristă destrăbălare în ce privesce disciplina națională, asupra cărei împrejurări trebue sĕ atragem atențiunea celor ce datori sunt de a preîntêmpina ori-ce neajuns în viața nóstră socială.

---

lucru“. Și în sfêrșit era fórte mândru că profețiile sale se împlinesc.

Puteam noi însĕ sĕ-i cucerim ori-câte orașe, ori în câte bătălii sĕ învingem — nici odată pentru el nu era destul de iute. Bĕtrânul nu se mai sătura. — Tot-déuna când veniam la el, aflam despre o nouă învingere.

„Doctore, am ocupat Mainzul“, îmi dise într'o di fata cu un surîs amar, ér înauntru audii un glas voios.

— Așa-i! Așa-i! In opt dile sunt-m în Berlin!

Atunci Prusienii erau îndepărtați de Paris numai 8 dile de marș. Ne puserăm întrebarea, décă nu ar fi mai bine, sĕ-l ducem în provincie; dér în decursul călătoriei aspectul țĕrei i-ar fi trădat totul, ér el îmi părea prea slab pentru ca sĕ pótă suporta adevĕrul. Am hotărît deci se rĕmână.

In diua primă a asediului am mers fórte agitat la dênșii. Ca inima tuturora, așa și inima mea era sdrobită, la ideea că porțile Parisului sunt de-acum înainte închise, că lupta e deja înaintea porților și că șanturile nóstre ne forméză tot odată și granița. Aflaiu pe bĕtrân în disposițiunea cea mai bună, ședênd pe pat.

— He hei! îmi strigà, acum a început asediul!

Speriat mĕ uitaiŭ în ochii lui:

— Cum, colonele, scii acésta?

Nepótă-sa se întórse spre mine:

— De sigur, d-le doctor — asta este dór' noutatea — s'a început asediul Berlinului.

Ea spunea lucrul acesta cosênd, cu un aer atât de nevinovat, atât de liniștit, încât el nu bănui câtuși de puțin.

Bĕtrânul nu putea audi tunurile fortului; nu putea vedé Parisul plin de miserie, posomorît, fioros. Dela feréstră nu putea zări decât o parte din arcul de triumf.

Atmosfera acésta întrégă de învingere și ocupare îl întărea cu mult mai mult, de cât înșelăciunea nóstră blândă în credința lui despre ocuparea Berlinului.

Acum se simplificase binișor operațiunile nóstre militare. La ocuparea Berlinului trebuia răbdare. Decă bĕtrânului îi era urît, i-se cetea câte o scrisóre a fiului seu, o scrisóre mincinósă se înțelege, de óre-ce în Paris nu mai ajungea nimic, ér adjutantul mareșalului Mac-Mahon stetea ca prisonier, de la lupta dela Sedan, într'o cetate germană. Inchipuesce-ți numai starea sĕrmanei fete; fără scire de la tatăl ei, carele era prins, lipsit, póte chiar bolnav, ea se simția silită a-l face sĕ vorbéscă în scrisori glumețe și scurte, precum le scrie un soldat pe câmp. Câte odată însĕ îi lipsia puterea, atunci rĕmâneau sĕptĕmâni întregi fără veste. Bĕtrânul devenia neliniștit și nu mai dormia. Atunci sosia repede o scrisóre din Germania, pe care o cetea cu sughiț înecat, dér cu față veselă. Cu luare aminte asculta colonelul, surîdea plin de inteligență, dădea din cap aprobând critica, ne lămurea unele parți întunecate. In rĕspunsurile pe cari le dicta apoi fiului sĕu, se arăta ca un adevĕrat cavaler:

„Adu-ți aminte pururea că ești frances — Ai milă de sĕrmanii ómeni. Nu le face invasiunea prea amară“. — Și apoi urmau nenumĕrate sfaturi în privința atențiunii față de bunurile streine; a curteniei față de dame, pe scurt un complet codice militar de onóre privitor la tratarea celor supuși.

Intr'aceea asediul făcea înaintări continue, dér vai, nu asediul Berlinului. Veni vremea frigului mare, a bombardamentului a epidemiei, a fómetei. Totuși disposițiunea veselă a bĕtrânului, mulțumită îngrijirei nóstre zelóse, n'a fost nici un moment înorată. Pâne albă și carne próspĕtă i-am putut da până în sfêrșit, se înțelege că numai pentru el. Nu-ți poți închipui ceva mai mișcător decât un dejun al bunicului, atât de egoist fără sĕ scie: bĕtrânul sprinten și vesel, ședênd în pat, cu șervetul sub bărbie; lângă dênsul nepoțica lui, care în urma suferințelor devenise puțin palidă și care îi tăia carnea, îi întindea beutura și privea în timpul mâncării la lucrurile ei frumóse și rare. Excitat de mâncare, bĕtrânul cuirasier devenia vioiŭ și vorbăreț, în odaia sa bine încăldită; afară urla un vênt înghețat și înaintea ferestrii lor juca ninsórea. Acum povestia el despre campaniile din Nord și expunea deja pentru a o suta óră retragerea îngrozitóre din Rusia,

Nu-i nimic mai periculos decât când omul nu-şi păstrézâ demnitatea sa în tóte împrejurările vieţei. Cu atât mai mult se póte susţiné acésta despre o societate întrégă. N'avem decât sĕ privim la conlocuitorii noştri maghiarĭ sĕ-i vedem cum proced ei în viaţa lor socială, ca sĕ putem judeca, décă slugărnicia respingătóre dovedită de cătră unii de ai noştri cu ocasiunea petrecerilor românescĭ, póte fi îngăduită. La asemenĭ ocasiunĭ nu-i atât vorba, de a te arăta complesant, sĕu cum se mai ḑice politicos, ci de a-ţĭ păstra înainte de tóte stima, vaḑa şi demnitatea ta ca Român.

O representaţiă în Dêrste.

Dêrstele-Braşovului, 31 Iulie 1902.

Mult stimate Domnule redactor!

Noi am voit şi am putut; căcĭ încă în iérna trecută am înfiinţat aicĭ cu tinerimea adultă o societate culturală, al cărei scop este progresarea în cele mai bune şi conlucrarea la delăturarea relelor încuibate în acésta comună. Membrii acestei societăţĭ s'au constituit la timpul sĕu şi desvóltă activitate îmbucurătóre şi cred, că vor desvolta şi mai multă activitate, după-ce vom obţiné aprobarea statutelor. Unii din membrii i-au parte activă la corul poporal înfiinţat de mai înainte, ér alţii vor participa la despĕrţĕmêntul de pompierie, care tocmai acum e pe cale de a-l înjgheba. Mai mulţĭ membrii din societatea amintită în iérna trecută au dat o representaţiune teatrală-declamatorică-musicală, al cărei venit curat (160 cor.) fŭ de tot îmbucurător pentru noi şi astfel ne-am convins tot mai mult de adevĕrul cuvintelor: „Voesce şi vei puté". Dumineca, după prânḑ membrii se adună la şcólă, unde cetesc: „Gazeta Transilvaniei", din Braşov, „Bunul Econom" din Orĕştie, „Albina", din Bucurescĭ, precum şi diferite cărţĭ din biblioteca ambulantă înfiinţată de onor. comitet al desp. Asociaţiunei transilvane pentru cultura poporului român şi astfel se perfecţionézâ în cele bune şi sĕ cimentează legătura dragostei de neam între ei.

Greu a fost până am început; de aci înainte însĕ cred, că vom merge cu paşĭ tot mai sigurĭ spre ţinta ce-o urmărim; căcĭ étă şi acum un grup de tinerĭ, mare parte din membrii societăţii amintite — fiind îndemnaţĭ din partea M. Onor. Domn *Teochar Alexi*, carele cu multă bunăvoinţă le puse la dispoţiune o composiţie nouă a d-sale. Dênsul nu pregetă de a participa la probele ţinute oferindu-le tinerilor noştri povĕţele şi instrucţiunile necesare, aşa încât în séră de sf. Ilie (20 Iulie a. c.) în sala cea mare a berăriei „Czell" din loc representară piesa teatrală: „*Marcu 'n satu-sĕu*", comedie în 3 acte de T. Alexii după care urmă dans până în ḑorile ḑilei următóre.

La acésta representaţiune cu satisfacţiune constat, că a participat fórte mult public german; mai cu sémă familii din Braşov, carĭ peste vară petrec la noi în aerul curat al pădurilor de brad, încurajindu-ne prin acésta de a păşi înainte cu încredere. Chiar şi contribuirĭ în sumă de 22 cor. 53 b. am avut din partea dênşilor, pentru carĭ am mulţumit în ḑiarul „Kronstädter Zeitung". Şi din partea a lor noştri am avut vre-o câte-va oferte şi anume din partea d-lor: G. Cherchiu revisor şcol. în România 4 cor. V. Mereţ preot în Bod 1 cor., D. Voina comptabil 80 b., cărora şi cu acéstă ocasiune le esprim căldurόse mulţumirĭ.

Venitul brut al acestei producţiunĭ a fost 196 cor. 84 banĭ, din carĭ scăḑêndu-se spesele: 131 cor. 72 banĭ, a rĕmas un prisor de 45 cor. 75 banĭ, care sumă s'a şi predat Epitropioi nóstre parochiale spre a o adăuga la „fondul pentru adaptarea şcólei".

Décă vom voi şi mai departe. de bună sémă fondul şcólei nóstre va cresce vĕḑênd cu ochii.

Imĭ împlinesc o plăcută datorie, când în numele comunei biser. mulţumesc respectuos mai întâiŭ M. O. Domn Theochar Alexi, carele dădŭ ideea şi conduse probele până în sfêrşit, apoi stim. domn învĕţător Daniil Martin, abiturientului Virg. Popoviciu şi în fine tinerilor: Nicolae Bârsan, Stefan Muscalu. Gheorghe P. Voina, Gheorghe Cimpócă, Ana C. I. Moarcăs, Ana T. Oltean şi Efrosina Al. St. Barbu, carĭ acum în timpul verii s'au subtras dela afacerile particulare ale dênşilor şi cu drag au ostenit întru ajungerea scopului nobil ce ne stă înainte.

Am adus acestea la cunoscinţa publicului românesc nu ca laudă pentru noi, ci pentru-ca tot mai mult sĕ ne convingem că „cel ce voesce, póte" şi că din începuturĭ micĭ s'au făcut şi sĕ fac lucrurĭ marĭ; dintr'o ghindă mică se face stejarul mare.

In numele comunei biser.

Cu distinsă stimă:
Ioan Broşu,
preot gr. or.

Adunarea generală

a reuniunei învĕţătorilor românĭ dela şcólele confesionale ortodoxe din protopopiatele aradane I—VII.

Reuniunea învĕţătorilor românĭ gr. or. din diecesa Aradului, aparţinĕtorĭ protopopiatelor aradane I—VII, şĭ-a ţinut adunarea generală în 18 şi 19 Iulie a. c. în opidul *Hălmagiu*.

Scopul adunărilor generale a reuniunilor învĕţătorescĭ, ca a tuturor reuniunilor culturale, ţintesce ca sĕ influinţeze în direcţiunĭ morale şi asupra publicului nemembru, ér acest scop numai în provincie se póte atinge, departe de sgomotul oraşelor marĭ.

Din astfel de consideraţiunĭ, s'a decis ţinerea adunării generale a reuniunei nóstre în Halmagiu.

Incă în 17 Iulie membrii reuniunei, din jurul Aradului şi de pe Mureş, în frunte cu preşedintele d-l prof. Teodor *Ceontea*, şi comitetul çentral, au plecat din Arad la amédĭ cu trenul ce merge spre Brad.

Depărtându-ne de Arad, în direcţiune nord-ostică, la sud-ost se vede podgoria Aradului, unde se produce vinul renumit de Măderat şi Miniş, ér la nord-vest, un fel de „fata morgana" preface vasta câmpie în un lac imens, unde se reoglindézâ vêrfurile copacilor şi ale vre-unor case orĭ biserică. La fie-care staţiune numĕrul călĕtorilor se înmulţesce cu câte un grup de membri şi alţĭ óspeţĭ, încât ne întrebăm unii pe alţii: „óre avea-vom loc în Hălmagiu"?!

Aicĭ un public numeros, în frunte cu protopopul Halmagiului P. O. D. Ioan *Groza* junior, protopretorul Dr. Lengyel Sandor, s.-judele regesc Gálfy, o mulţime de preoţĭ, învĕţătorĭ şi popor aşteptau sosirea trenului.

D-l protopop Ioan Groza salută óspeţii între aclamările publicului, bubuitul treascurilor şi sunetul musicei, la ceace rĕspunde preşedintele, d-l prof. T. *Ceontea*, mulţumind pentru buna primire cu care ne-a surprins; apoi, după recomandări e obicĭnuite, óspeţii s'au aşeḑat — cu deosebire sexul femeesc — în trăsurile puse la disposiţie şi am ajuns la şcólele din localitate. Aicĭ d-l Michail *Vida*, preşedintele despărţĕmêntului Halmagiu în fruntea comitetului de incuartirare, luase deja disposiţiunile de încuartirare, avênd câte strade atâţia călăuzĭ pe carĭ îi trimitea cu grupa respectivă de óspeţĭ la cuartirele designate. Spre onóre fie ḑis atât comitetului de încuartirare cât şi familielor din Halmagiu, cari fără deosebire de rang şi naţionalitate s'au angajat a primi óspeţii.

Locul de întêlnire a fost designat la ospătăria „Moldovan-Milian", carĭ prevĕḑênd că localul de care dispun nu va încăpea óspeţii, au improvisat o sală-cort destul de acomodată. Intre óspeţii sosiţĭ au fost şi delegaţii învĕţătorilor bihorenĭ: V. Sala, N. Tiru, S. Marcovicĭ, apoi simpaticul profesor din Braşov d-l *Petrovicĭ*, P. *Dan*, rectorul internatului din Beiuş etc.

După cină, tinerimea ispitită de sunetul musicei, au întins o „ardeleană" care s'a continuat cu alte dansurĭ românescĭ.

Vinerĭ, în 18 Iulie, s'a ţinut în biserică serviciul divin. După s-ta liturgie s'a celebrat chemarea duchului sfânt prin d-l prot. Ioan Groza, asistat de 4 preoţĭ. Nefiind loc mai acomodat pentru şedinţe, acelea s'au ţinut în biserică, fiind destul pe spaţiósă.

Preşedintele reuniunei, d-l prof. Teodor Ciontea, în cuvêntul de deschidere, după ce espune resultatele la carĭ a ajuns până acum reuniunea, salută membrii adunaţĭ, apoi bineventézâ óspeţii, între carĭ pe delegatul Ven. Consistoriu, d-l Vasiliu Goldiş, secretar, P. O. Dnĭ protopopĭ Ioan Groza senior şi junior. preoţimea, pe d-l G. Purcarĭ, contabilul consist., apoi pe delegaţii bihorenĭ.

Cuvêntului presidial îi rĕspunde P. O. D. Ioan Groza jun., salutând reuniunea ca şeful tractului, apoi M. Vidu, ca preşedintele despărţĕmêntului Halmagiu.

Representantul V. Consistoriu d-l Vasile *Goldiş*, purceḑênd din incidentul ţinerei adunărei reun. înv. prima-óră în biserică, arată progresul omenimei în decurs dela începutul veacului trecut, luptele pentru domnirea minţii, citézâ din Tolstoi, Sinckiewicz, ajunge la cuvintele împĕratului german Vilhelm II, prin carĭ declară că îşĭ pune casa sub scutul crucei, făcênd conclusiunea că nu ajunge tótă sciinţa, tot progresul omenimei, nu lumină electrică, care dă o lumină palidă feţelor, décă nu stau în legătură cu lumina sórelui religiunei creştine; arătênd apoi folosul reuniunei sub scutul bisericei îi urézâ succes bun în ajungerea scopului.

După-ce se constată că sunt presenţĭ 190 membrii, se aleg mai multe comisiunĭ: pentru înscrierea de membri noi, pentu censurarea raportelor, a comitetului, a cassarului, bibliotecarului şi controlorului.

Interesanta disertaţiune: „*Predarea limbei materne în şcóla poporală*", a învĕţătorului Iuliu *Grofşorean*, a dat ansă la o discuţiune întinsă. La acéstă discuţiune au luat parte membrii Nicolau Boscaiu, Protasiu Givulescu, Iosif Moldovan şi Dimitrie Popoviciu.

Şedinţa a 2-a s'a ţinut după amĭaḑĭ, în care s'a cetit şi pertractat raportele, s'a ascultat referada comisiunilor, apoi prelegerea practică a învĕţătorului P. *Givulescu* despre „*Insemnătatea şi folosul gunoiului în economia*".

In şedinţa a 3-a, care s'a ţinut Sâmbătă în 19 Iulie a. m., s'a cetit prelegerea din limba meghiară: „*Sala de învĕţământ şi obiectele dintr'ênsa*", de învĕţătorul Teodor *Cherechean*, apoi s'au discutat propunerile venite dela despărţĕminte şi dela membrii singuraticĭ. De interes general a fost propunerea emanată dela despărţĕmêntul protopopesc Radna. Acest despărţĕmênt propune, ca în adunările despărţĕmêntelor când se ţin prelegerĭ model, obiectul prelegerei sĕ fie designat de mai nainte ér membrii sĕ se pregătéscă cu acea prelegere ca eventual, décă va cădé sórtea pe dênsul, sĕ o pótă preda.

Prin acéstă procedură de o parte se înteţesc toţĭ membrii la activitate, de altă parte se va puté constata isteţimea şi apucăturile metodice ale prelegătorului, de altă parte se dă teren şi mai liber de critică şi discuţiunĭ metodice, decât când propune învĕţătorul respectiv cu elevii proprii, când la critică se ia în considerare şi eventuala presenţă a părinţilor elevilor.

Fiind părerĭ şi pro şi contra, propunerea s'a lăsat la apreţiarea despărţĕmintelor.

După ce s'a constatat din nou membrii presenţĭ, se decide ca proxima adunare generală, din mai multe consideraţiunĭ, sĕ se ţină éră în *Arad*, la 6 (19) August 1903, apoi d-l preşedinte T. Ceontea mulţămind tuturora pentru interesul prestat şi deosebĭt d-lui protopop Ioan Groza şi comitetului de primire şi incuartirare pentru sprijinul dat, încheiă şedinţele adunărei urând tuturora revedere fericită. P. Givulescu mulţumesce d-lui preşedinte pentru ostenelele făcute şi de astă-dată, arătând că décă reuniunea nóstră a ajuns la ceva resultate adĭ, numai prin înţelépta conducere a d-sale a ajuns la ce e în faptă. D-l secretar V. Goldiş îndémnă pe membrii reuniunei sĕ continue în direcţiunea începută pentru realisarea scopului reuniunei, care este promova-

---

unde se capĕta numai pesmet îngheţat şi carne de cal.

„Poţĭ sĕ-ţĭ închipuescĭ asta, micuţo? Noi mâncam carne de cal!" Prea bine şĭ-o putea ea închipui; de 2 lunĭ ea nu mânca alt-ceva, decât carne de cal. Cu reînsĕnătoşarea treptată şi misiunea nóstră faţă de bolnav devenia din ḑi în ḑi tot mai grea. Inţepenirea piciórelor, slăbiciunea minţiĭ, carĭ ne făcură până aci totul atât de uşor, îl părăsiau tot mai mult. Deja de mai multe-orĭ sări în sus la bubuitul tunurilor de dinaintea Porţii Mailot şi asculta ca un câne de vênat. I-se povesti despre un ultim triumf al lui Bazaine, pe care acesta-l repurtă la Berlin şi care este serbat înaintea hotelului Invaliḑilor prin salve de bucurie. Intr'altă ḑi, aflându-se cu patul la feréstră, vĕḑŭ trupe de gardă naţională adunându-se în stradă.

„Ce vreau sĕ însemneze trupele acestea?" întrebă bunul bĕtrân şi murmură întru sine: „Ţinută próstă! Ţinută próstă!"

Nu avŭ urmărĭ, dér noi înţeleserăm că de aci înainte va trebui sĕ fim mai băgătorĭ de sémă.

Intraiu într'o séră în anti-cameră, când îmĭ eşi înainte copila fórte agitată: „Mâne este întrarea", ḑise.

Fuse camera bunicului deschisă? Acuma, când mĕ gândesc la acésta, îmĭ vine în minte, că bĕtrânul părea în séra aceea nespus de voios. Posibil că ne-a audit. Noi înţelegeam pe Prusienii; ér el credea că am vorbit de Francesĭ, despre întrarea lor triumfală, la ceea-ce se aştéptă el atât de mult. Mac-Mahon călare, strada sĕrbătoresce împodobită, musica cântând, lângă mareşal tînĕrul Jouve, ér el, tatăl, stă pe balcon, în plină uniformă şi salută drapelele sdrănţuite, vulturii înegriţĭ de pulbere.

Sĕrmanul tată Jouve! S'a temut, că din causa iritaţiunii prea marĭ nu vrem sĕ fie martor la întrarea trupelor nóstre. Pentru aceea nu vorbi despre acésta nicĭ o vorbă; dér în diminéţa următóre, tocmai pe timpul, când bataliónele prusiene călcară pe strada lungă, care conduce de la Porte Maillot până la Tuilerii, acolo sus se deschise încetinel uşa de sticlă şi pe balcon apăru colonelul cu coiful sĕu, cu marele-i paloş, in uniformai veche, pusă de mult la o parte, încărcată de glorie, a fostului cuirasier Milhaud. Eu i-am admirat colosala voinţă şi puterea de viéţă care i-a permis sĕ îndeplinéscă acestea. El năvăli la gratii şi era fórte uimit, vĕḑênd strada atât de gólă, aţât de liniştită, tóte prăvăliile închise, tot Parisul atât de posomorît ca un lazaret. Peste tot erau puse stindarde dér stindarde atât de ciudate albe cu cruce rosie şi nicĭ un om nu mergea înaintea trupelor nóstre.

Intr'un moment creḑuse că s'a înşelat. Dér nu! de acolo de jos din jos de arcul de triumf, rĕsună un vîjeit încurcat, o linie négră venea tot mai aprópe şi mai aprópe — apoi străluciră raze ca de pe vêrfurĭ de coif, micile tobe prusiane sunară şi pe sub Arc rĕsună, pe lângă tropăitorul, mĕsuratul pas al bataliónelor şi al cailor, un limpe marş german de biruinţă.

Tăcerea surdă a locului fŭ străbătută atuncĭ de un ţipĕt, de un ţipĕt înfiorător: „La arme' — La arme! — Prusienii!" Er cei patru ulanĭ ai avant gardei vĕḑură bine cum se clatină acolo sus pe balcon, un om bĕtrân, cum îşĭ agită mânile prin aer şi apoi cum cade.

Acuma însĕ colonelul Jouve era într'adevĕr mort.

Horia Petra Petrescu.

rea învĕţămêntului confesional spre fericirea neamului românesc.

Vorbirile rostite au fost însoţite de „sĕ trăiéscă“.

Pentru a satisface şi cerinţelor sociale, s'au luat la timp disposiţiunĭ, pentru ca toţĭ membrii şi óspeţii sĕ fie la un loc la prânḑul comun, care a avut loc după şedinţa primă. Tóte notabilităţile din localitate, protopretorele, juḑii regescĭ, medicul, advocaţiĭ şi notarii cercualĭ din împrejurime au luat parte la acest banchet. Toasturile încă n'au lipsit.

(Va urma.)

Mulţumire publică. Din tristul incident al trecerei la cele eterne a iubitului soţ şi tată Dometiu Dogariu, le aduce tuturor condolatorilor cele mai călduróse mulţumirĭ

Jalnica Familie.

Despre credinţele deşerte ale ţĕranului român.

Disertaţiune ţinută de învĕţătorul Isidor Dcpp. în 3 August n. 1902 în Bandul de Câmpie. la adunarea generală a despărţĕmêntului XXIV al „Asociaţiunii pentru cultura şi literatura poporului român“.

Onorată adunare!

Mĕ simţesc fericit, când astăḑĭ pentru întâia-şĭ dată la invitarea comitetului acestui despărţĕmênt al asociaţiunii nóstre, pot ridica vocea mea debilă pentru cultura poporului român.

Un om fără cultură e ca cuţitul fără tăiş, şi un popor fără sciinţă nu merită sĕ trăéscă. Din cele mai vechĭ timpurĭ, popórele au prosperat în tóte direcţiunile, pe tóte căile. Şi e fapt dovedit, că acel popor, care a pus mai multă greutate pe carte, pe sciinţă, şĭ-a câştigat un traiŭ, mai uşor pentru-că sciut e, că întunerecul are sĕ piară dinaintea luminei, ér omul prost dinaintea omului învĕţat.

„Cei-ce sciu carte şi cetesc, cu patru ochĭ se numesc“, — ḑice cântăreţul poporului român — şi acésta s'a ḑis cu tot dreptul, căcĭ am vĕḑut popóre neluminate, fără învĕţătură, că s'au prăbuşit în chaosul uitării şi s'au prăpădit cu totul dinaintea celorlalte popóre, carĭ au fost mai învĕţate decât ele. De aceea noi Românii ca sĕ nu perim trebue sĕ ne dăm tótă silinţa a învăţa carte. Un amărît şi nefericit om ar fi acela, care ar fugi de învĕţătură; ar dovedi prin aceea, că nu se deosebesce cu nimic de un dobitoc. Aşa ḑice poetul:

> Căcĭ tot ce vieză, şi orĭ câte sunt,
> Tóte fac un lucru aicĭ pe pămênt.
> Cine stă din lucru, cu ruşine piere,
> Viermii fac mĕtasă, albinele miere,
> Cânii păzesc turme; oile ne 'mbracă:
> Omul dar sĕ cade şi mai mult sĕ facă.
> Şi fără-a sci carte omu-i dobitoc,
> Tóte 'naintéză şi el stă pe loc.
> Vĕḑut-ai cum altul pe sclavĭ chinuesce,
> Şi fără cruţare cum-i pedepsesce?
> Şi scii care-ĭ causa, de au astă sórte?
> — Căcĭ nu au sciinţă, căcĭ ei nu sciu carte.
>
> *C. Boliac.*

Aşa e, şi pe lângă tóte acestea vedem, că sunt fórte mulţĭ ómenĭ, carĭ nu prea dau atâta pe învĕţătură, ér unii ca aceştia, pentru aceea fac aşa, că nu sciu, anume pentru ce e buna învĕţătura. Nu sciu, că omul neînvĕţat, e tocmai ca omul acela, carele umblă în întunerec şi nevĕḑênd, sĕ împedecă de tot ce e în cale şi de multe-orĭ pică în prăpastie, deşi înainte de a pica, era de credinţă, că bine merge cum merge.

Un om neînvĕţat nicĭ nu póte preamări pe Dumneḑeu aşa după-cum se cuvine al preamări, deóre-ce fiind întunecat la minte nu póte pĕtrunde, nicĭ cunósce lucrurile Lui, şi noi scim apoi, că numai atuncĭ putem lăuda şi mări pe cine-va, când îĭ cunóscem faptele şi lucrurile. Ér lucrurile lui Dumneḑeu sunt multe şi marĭ şi ca sĕ le putem cunósce, trebue sĕ fim deschişĭ la cap, ómenĭ cu învĕţătură. Tocmai acésta o vré şi reuniunea mare, din care şi noi facem parte. Acéstă reuniune are o titulă din care se vede fórte bine scopul ce urmăresce şi titula eĭ este: *„Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român“*. Când vorbesc dér înaintea acestei asociaţiunĭ, vorbesc înaintea poporului român, căcĭ acest focar sacru, fără deosebire, aşa-şĭ adună fiiĭ lângă sine, precum cloca puiĭ sĕi. Aicĭ ne este locul dér a ne vedé mai bine nĕcasurile nóstre, a ne cunósce cine suntem şi a combate totul, ce e urît şi în detrimentul scumpei nóstre naţiunĭ.

Bunul Dumneḑeu ne-a înzestrat pe noi cu mai multe însuşirĭ bune; este sciut ca Românul este trainic la viĕţă, vioiŭ la fire, isteţ la minte şi bun la inimă. Venit'au învĕţaţĭ din alte ţĕrĭ pe la noi şi s'au convins despre acésta, şi au scris cărţĭ, şi au povestit neamului nostru un viitor strălucit, décă ne vom sci folosi de însuşirile bune, ce ni le-a dat Dumneḑeu.

Dér cu tóte aceste însuşirĭ bune, cu care e înzetrat Românul, cu tóte silinţele, ce şi le-au dat şi le dau bărbaţii doritorĭ de înaintarea neamului nostru, trebue sĕ mărturisim, că chiar şi astăḑĭ poporul românesc, în multe privinţe este îndĕrĕtul altor popóre, póte mai puţin înzestrate dela fire ca el, trebue sĕ recunóscem, că faţă de celelalte neamurĭ, cu care locuim împreună, poporul nostru nu-şĭ ocupă încă locul, ce i-s'ar cuveni după numĕrul sĕu şi după talentele sale.

Ei bine, cum sĕ ne tălmăcim lucrul acesta în adevĕr ciudat? care póte fi pricina stărei acesteia a Românului, atât de puţin potrivite cu firea lui, cu puterile de care dispune el?

Fiind-că suntem noi între noi şi ne-am întrunit anume, ca sĕ ne mărturisim unii altora atât părţile bune, cât şi cele rele, sĕ cercetăm împreună, carĭ sunt aceste pricine séu cel puţin unele dintre ele şi la cas, când le-am afla, sĕ căutăm cu tóte puterile nóstre a-le vindeca, ca astfel sĕ ne putem pregăti un viitor mai bun nouĕ şi urmaşilor noştrii.

In fruntea vorbirii mele am pus cuvintele: „Despre credinţele deşerte a-le ţĕranului român“ şi multe sunt credinţele deşerte! Acestea nu le-am croit noi, nicĭ părinţii noştrii, ci le-am moştenit dela moşĭ-strămoşĭ, éc' aşa din tată 'n fiu.

Décă, din întêmplare, vei prinde un şérpe înainte de sf. George şi-l vei spânḑura şi décă prin aţa cu care-ai spânḑurat şérpele îĭ vei da bolnavului apă sĕ bea sĕ vindecă suspinul (un fel de bólă.)

A treia ḑi de Bobotéză sĕ nu scoţĭ cenuşa din vatră, pentru-că mâncă dihorul găinile.

Marţĭ séra nu se cóse nicĭ sĕ tórce, pentru-că vine Marţole.

Sĕ postescĭ Joi, în sĕptĕmâna cea albă, ca sĕ nu fiĭ beteag, căcĭ atuncĭ împărţesce Dumneḑeu beteşugurile.

Joi nóptea sĕ nu coşĭ, nicĭ sĕ torcĭ dela meḑul nopţii înainte, că te apucă Vinerea.

Apa din care sĕ ciupăesce pruncul Sâmbăta séra — nu sĕ varsă afară, şi alte sute şi mii de acestea. Acestea sunt însĕ lucrurĭ micĭ, de puţină importanţă. Are poporul nostru însĕ alte credinţe deşerte cu mult mai marĭ, carĭ pe lângă că-l zăpăcesc din activitateă sa, pot sĕ aibă şi urmărĭ triste pentru el. Cine dintre domniile vóstre n'aţĭ auḑit *de deochĭ*?

Prin deochiu poporul înţelege o durere de cap, însoţită de o uşóră căldură şi de aprinderea feţei. Unele persóne mai nervóse sĕ plâng şi de o uşóră ameţélă, gréţă, căscătură etc.

Ţĕranul crede, că deochiul este urmarea privirei pĕtrunḑĕtóre a unei alte persóne asupra celui suferind; acésta privire pĕtrundĕtóre este provocată de frumseţe în general, cu tóte că şi mulţĭ urîţĭ sĕ „deochie“.

Acéstă suferinţă fiind creḑută ca efect al privirei ochilor s'a şi numit *deochiŭ*, adecă de ochĭ séu bólă provocată de ochĭ....

Morbul acesta în sciinţa medicală e cunoscut sub mai multe numirĭ, după cum pórtă caracterul. Doctorul prescrie, în casul când bóla a provenit din rĕcélă, sĕ se facă fricţiunĭ pe frunte, pe céfă etc. cu óre-carĭ lichide încălḑitóre. Séu sĕ face o bae de muştar la picióre.

Décă bóla provine din frigurĭ, care sĕ repetéză mereu şi la acelaşĭ timp, doctorul ne prescrie o reţetă.

Sĕ vedem ce face poporul în casurĭ de deochiŭ.

Ca mijloc de vindecare poporul are descântecele. Babe sciutóre de aceste, descântă în apă ne începută, adecă apă din cofa, din care n'a beut nimenĭ şi adusă fără ca acela, care a adus'o sĕ fi vorbit cuiva ceva. Vorbele ce ḑic descântătórele cu ocasiunea acésta sunt de felul acestora:

> Păsărică mică,
> In cer ai sburat,
> Jos ai căḑut,
> Trei picăturĭ ai picat,
> Pétra s'o despicat,
> Sĕ se despice ochii celui, care o deochiat.
> De-a fi de femeie tînĕră,
> Sĕ-i crepe pruncul 'ntr'ênsa
> De sete şi de fóme;
> De-a fi de fată mare,
> Sĕ-i crape ţîţele,
> Sĕ-i dea laptele;
> De-a fi de om bĕtrân,
> Sĕ-i crape t e ş c u l e l e.
> Sĕ-i dee sângele.
> Nouĕ ḑecĭ şi nouĕ de pocniturĭ,
> Nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de întelniturĭ,
> Nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de săgetăturĭ,
> Nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de deochiturĭ,
> Sĕ vĕ duceţĭ dela (cutare),
> Sĕ rĕmâie curat luminat
> Ca steaua din cer,
> Ca roua din câmp
> Precum Dumneḑeu l'a lăsat.

Baba descântând taie cu un cuţit şi cu crénga de mătură apa din vas şi apoi stînge în aceea apă trei grămeḑĭ de cărbunĭ aprinşĭ. In fiecare grămadă câte trei, cu totul cu totul nouĕ cărbunĭ, numĕrându-i îndĕrĕt; cu apa sĕ se spele pe trup bolnavul de 3 orĭ şi sĕ bea din ea tot de trei orĭ. Apa ce a mai remas se aruncă pe un câne, séu se varsă la rĕdĕcina unui par din gard, orĭ la ţîţîna uşei, ér vasul rĕmâne în acel loc până a doua ḑi diminéţa.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

St. Petersburg, 16 August. Visita împĕratului german la Reval a avut un epizod, care a fost tăinuit până acum. Acest episod era sĕ coste viéţa împĕratului german, contra căruia se plănuise un atentat. Anume în séra de 7 August, când cei doi împĕraţĭ erau la cină pe yachtul *Hohenzollern*, se apropià o barcă, în care erau 4 matrozĭ şi 1 cadet, toţĭ îmbrăcaţĭ in uniforma marinarilor de pe yachtul rusesc *„Standard“*.

Cadetul s'a urcat în yachtul Hohenzolern şi când l'a întrebat ofiţerul de serviciu ce poftesce, a rĕspuns, că a venit sĕ dea un raport urgent admiralului rusesc *Tyrtow*.

Tocmai atuncĭ eşì însĕ din salon un ofiţer rus şi îl întrebà pe cadet: — *De unde eştĭ D-ta? — De pe yachtul Standard. — Şi eu sunt de acolo, nu te cunosc. D-ta nicĭ nu eştĭ marinar. Ţi-e albă faţa!*“

Pretinsul cadet a scos atuncĭ un revolver, care i-a fost însĕ smâncit din mână. După ce l'au arestat, a mărturisit că e *polonez*, care *studiéză în Berna şi a vrut sĕ omoră pe împĕratul german, fiind-că asupresce pe Polonii din Posen.*

Sofia, 16 August. Guvernul a destituit 15 funcţionarĭ şi învĕtătorĭ, find-că au luat parte la congresul macedonean.

Bucurescĭ, 16 August. Aicĭ se svonesce, că marele duce Mihail Alexandrovicĭ moştenitorul presumtiv rusesc, în curênd va visita părechea regală română la Sinaia.

Literatură.

A apărut *„Almanachul“* societăţi- *„Petru Maior“* Budapesta 1901 cu un conĭ ţinut bogat şi ilustrat. Format 8⁰ cu 144 paginĭ. *Preţul 4 coróne.* Se află de vênḑare la Tipografia *A. Mureşianu* cu preţul indicat, plus 35 banĭ porto.

Cine face, lui îşĭ face, cine dă, lui îşĭ dă.

A fost odată un împĕrat, care trăia tare bine cu un călugăr. Mănăstirea călugărului era într'un codru straşnic de mare şi nu tocmai departe de curtea împĕratului.

Prietenia împĕratului cu călugărul nu-i plăcea de loc împĕrătesei, îl ura pe călugăr, sĕ nu-l vaḑă în ochĭ. Şi ura cea nemărginită a împĕrătesei o ducea până acolo, că-i făcea multe ponóse bietului călugăr. Dér călugărul se făcea, că nu le pricepe şi tăcea. Intr'o ḑi ḑise împĕrătésa soţului ei:

„Impĕrate, cât îi împĕrăţia ta de mare, nu-ţĭ găsescĭ tu un om vrednic de sfatul tĕu, numai pe călugărul acesta,? Eu când vĕd pe călugărul acesta, ca şi când aşĭ vedea o sută de dracĭ!“ Şi după mai multă vorbă l'a îndemnat sĕ nu-l mai priméscă pe călugăr.

Impĕratul n'o mai întreba pe împĕrătésa, ce însémnă ura ei pentru acest biet călugăr, dér se gândi: tocmai acest vrednic părinte, care are o inimă prea bună, îi atâta de omenos şi credincios, de nu ştiu de mai este cine-va de potriva lui. Cu el mĕ sfătuesc în trebile împĕrătescĭ, când mi-ĭ împĕrăţia în cumpĕnă mare. In sfêrşit pe el îl am ca pe cel mai învĕţat şi mai priceput din tótă împĕrăţia mea.

Impĕratul nu îndrăsni sĕ spue călugărului aşa vorbe rele.

Impĕrătésa vĕḑênd, că de loc nu-l póte desbăra de călugăr, se hotărî, sĕ-l otrăvéscă pe cucernicul.

Intr'o ḑi împĕrătésa singură făcu pâne pentru curtea împĕrătéscă şi făcù o pâne de-oparte, care a otrăvit-o, anume pentru călugăr.

Când mai veni la împĕrat, împĕrătésa i-a dat călugărului pâne.

Călugărul, care nu vorbise cu împĕrătésa aşa de des, se mira de bunătatea ei şi ḑise cu umilinţă:

„Cine face, lui îşĭ face, cine dă, lui îşĭ dă, şi mulţumesc frumos împĕrătesei.“

El se duse cu pânea la mănăstire şi o puse de o parte, fără ca sĕ mănânce din ea, lăsând'o pe altă-dată.

Nu trecu multă vreme şi feciorul împĕratului, — căcĭ împĕratul avea numai un singur fecior, — a pornit la vênătóre cu toţĭ slujitorii de la împĕrăţie.

Ce-a făcut, ce-a dires, că feciorul împĕratului cu vre-o câţĭ-va s'a rătĕcit tocmai prin codru, unde era mănăstirea călugărului, care era sfetnicul împĕratului.

După multă isbelişte şi nĕcaz, feciorul de împĕrat nimeresce mănăstirea.

Trimite pe un slujitor, sĕ întrebe pe cine a găsi acolo, de are ceva de mâncare, că era fórte flămênd.

Slujitorul găsesce pe călugăr şi ceru ceva de-a mâncării.

Fiul meu, n'am ce-ţĭ da alta, decât pânea, care mĭ-a dat'o mai alaltăerĭ împĕrătésa. Poftim! Şi i-o dădù. Slujitorul mulţămi călugărului şi se întórse în grabă. Feciorul de împĕrat, vĕḑù pânea cu pecetea dela împĕrăţie şi se încredinţă, că nu va fi rea şi nicĭ prin gând nu-i trecea, că ea-i otrăvită. Cum era flămând, prăpădit, o mâncà ca de când vĕ spun eu.

Feciorul împĕratului a mai trăit până ce-a ajuns acasă. Acasă a şi închinat stégul pentru vecie, fără ca sĕ spue ceva cuiva, de ce îi mórtea, orĭ de unde i-se trage.

Impĕratul şi împĕrătésa repede a poruncit, ca sĕ cerceteze, de unde i-se trage mórtea.

Ei se văierau şi plângeau, că numai atâta copil le lăsase bunul Dumneḑeu şi nu i-l'a mai cruţat.

Cercetându-se mereu, slujitorii carĭ au fost cu el la vênătóre i-au spus, că din pânea călugărului i-se trage mórtea.

Cum auḑi împĕrătésa aceste vorbe, nu mai putu ḑice nimic decât:

„Cine face, lui îşĭ face şi cine dă lui îşĭ dă“ şi căḑù jos mórtă.

(„D. P.“) *I. Mleşniţă.*

Apel literar

către toți binevoitorii poporului românesc.

Poporul nostru progreséză cu pașĭ repezĭ spre decadență. Esperiența ne convinge ḑilnic despre acest adevĕr dureros.

Esperiențele ce le-am făcut și convingerile ce mi le-am câștigat în cariera mea de preot, îmĭ ușuréză în mare măsură datorința ce o am de a vindeca rana. Vĕd *efectul*, decadența morală și a bunei stărĭ materiale. Cunosc *causa*, trândăvia și indiferentismul, și i-am aflat *isvorul* în credința deșartă. Diagnosa am făcut-o; voiŭ prescrie leacul și — mi-am făcut datoria, — datoria, de a încerca și vindeca un corp bolnăvicios, amenințat cu stricăciune totală și respective datoria, de a îndrepta la credința adevĕrată, la viața morală religiósă și prin acésta la mai multă bunăstare și fericire pe un popor plecat spre decadență și amenințat cu peirea vĕḑută cu ochii.

Această datorință am voit sĕ mi-o împlinesc când m'am pus la lucru și acum când mĕ determinez ca sĕ-mĭ public o lucrare scrisă pe acéstă temă cu titlul de

Sĕrbătorĭ păgânescĭ,

menită anume pentru popor, cu scopul de a-l abate dela credințele deșerte, din carĭ se nasc lenea, trîndăvia și tot rĕul ce duce la sărăcie — și a-l îndrepta la credința cea adevĕrată, ce-l învață la virtuțĭ și-i arată calea spre bunăstare și fericire.

In acest scop însă mai am o neapărată trebuință de sprijinul și resp. de conlucrarea tuturor acelora, carĭ cel puțin în aceeașĭ măsură ca mine doresc a face vr'un serviciŭ țĕranului nostru.

Drept aceasta lucrarea mea o socotesc încă de neterminată și, înainte de încheierea ei, apelez către acei on. domnĭ, carĭ ar avea bunăvoința sĕ colaboreze cu mine, ca sĕ binevoiască, după primirea séu cetirea acestui apel, spre completarea opului meu a-mĭ pune la disposiție material și respective manuscris pe care îl voiŭ indica în volum cu subscrierea autorului séu a persónei ce mi-l'a comunicat.

Nicĭ un popor nu are atâta sodom de sĕrbătorĭ păgânescĭ, séu cum li-se ḑice sĕrbătorĭ băbescĭ, atâtea ḑile de primejdie, atâtea serĭ rele ca țĕranul nostru.

Drept aceasta onorații colaboratorĭ sunt rugațĭ sĕ binevoiască a rĕspunde pe larg și la ințeles — la următórele:

1. Are poporul din acele părțĭ (Arădane, Bănățene, Bihorene, Ardelene, etc.) așa numite *„Sĕrbătorĭ băbescĭ"*, *„ḑile de primejdie"* etc. adecă sĕrbătorĭ apucate din bĕtrânĭ, nerecunoscute și neserbate de biserică ci ținute numai de popor?

2. Cum se numesc? Când și cum le serbează? (Cu abținerea dela lucru numai, orĭ și cu alte obiceiurĭ specifice?)

3. Ce fac bărbații și ce fac femeile în astfel de sĕrbătorĭ păgânescĭ? (Trândăvesc, se pun la sfat de clevetirĭ, orĭ-că umblă și la birturĭ?

4. Ce știu despre originea acestor sĕrbătorĭ și ce credință au despre însemnătatea lor?

5 Observă-se la popor efectul acestor sĕrbătorĭ păgânescĭ și credințe deșerte în slăbirea credinței creștineștĭ manifestată prin óre care indiferentism religios, prin necinstirea bisericei, a aședămintelor ei și Duminecilor și sĕrbătorilor creștinescĭ?

6. Ce urmărĭ păgubitóre se poate observa că au aceste sĕrbătorĭ și credință păgână din punct de vedere moral și economic? (Păcate nàscute din trândăvie și pagube avute în urma negligării lucrurilor economice?)

7. Sprijinite sunt acestea și de către cei chemațĭ a le combate și stîrpi? Decă nu, făcutu-s'a vre-o încercare de a deștepta poporul din această rĕtăcire și cu ce resultat?

Rĕspunsurile rog sĕ mi-sĕ trimită la adresă, dupa putință fară intîrdiere.

Onorații colaboratorĭ vor primi opul gratuit in semn de mulțumire și recunoscință pentru sprijinul oferit prin conlucrare.

Gyirok (Temes) Aug. 8.

Preot *D. Voniga*

HIGIENA

Căldura și lumina.

Sângele și corpul omului este cald, el îșĭ produce singur căldură prin mistuirea hranei, întocmai precum soba produce căldură prin arderea lemnelor.

Pentru ca corpul sĕ nu piérdă mult din căldura lui, pentru-ca sĕ putem trăi în aer rece ne apĕrăm contra frigului și contra umeḑelii, în casă prin încălḑirea ei potrivită, afară din casă, prin vestminte (haine) mai gróse, prin încălțĕminte mai bună și prin mișcare. In timpul iernei decă ne suprinde pe câmp un viscol, o vijelie, sĕ căutăm sĕ nu ședem jos, și orĭ-cât de ostenițĭ vom fi, sĕ ne ferim de a adormì, pentru-ca sĕ nu degerăm, ci sĕ mișcăm corpul, sĕ umblăm, pentru-ca sĕ ne înfierbântăm și sĕ biruim astfel gerul, căcĭ mișcarea și munca înfierbêntă corpul.

Copiiĭ noi-născuțĭ sunt mai simțitorĭ la frig decât omenii marĭ; corpul lor, care înaintea nascerii a trăit 9 lunĭ în pântecile cald al mamei, se deprinde numai cu încetul cu răcórea aerului; trebue dér sĕ ținem copiiĭ micĭ la căldură, sĕ-i învelim, sĕ-i ferim de frig.

Este vătĕmător a trece repede și cu corpul înfierbêntat din căldură în frig: décă ne aflăm într'un loc prea cald, cată sĕ scótem blana, cojocul, mantaua, zeghea, sarica orĭ sumanul și sĕ ne îmbrăcăm ér cu ele înainte de a eși în frig. Căldura corpului a sângelui, este la tot omul sĕnĕtos, tot anul, una și aceeașĭ; ea cresce însĕ la mulțĭ ómenĭ bolnavĭ, și décă corpul lor arde, trebue sĕ-l rĕcorim prin deschiderea ferestrilor, prin beutura de apă rece, de lapte rece, de zémă de varză (de curechĭ), prin înlăturarea vestmintelor și așternuturilor gróse.

Decă vestmintele nóstre sunt ude din causa plóiei séu a sudórei (a nădușelii), sĕ nu așteptăm până când se vor usca pe corpul nostru, ci sĕ ne premenim cât de curênd vom pute. Décă nu le putem schimba îndată, sĕ nu ședem jos cu cămașa udă pe noi, ci sĕ umblăm séu sĕ lucrăm pentru a încălḑi corpul.

Lumina o avem dela sóre, ea este tot atât de trebuinciósă pentru sănĕtatea nóstră ca și căldura; plantele, vitele și omul nu pot trăi în întunerec. Casele lipsite de lumină în carĭ nu străbat razele sórelui, nu sunt sănĕtóse. Frunḑele plantelor crescute la întunerec n'au verdeță frumósă, ci colóre verde spălăcită; ómenii carĭ trăesc la întunerec nu sunt rumenĭ, ci paliḑĭ și bolnăvicioșĭ. Copiiĭ mai ales, au trebuință de multă lumină; ea le întăresce corpul, și décă sunt crescuțĭ în case lipsite de multă lumină, devin molaticĭ, slăbănogĭ. Casele în carĭ au zăcut bolnavĭ cu bóle lipiciose, curăță mai lesne de molimă decă sunt luminóse. Dér și lumina prea tare póte vătĕma sănĕtatea; ochii se pot bolnăvi, când cine-va se uită mai mult timp în sórele lucitor, la lampa aprinsă, la orĭ-ce foc mare

Când, vara, razele sórelui cad drept de asupra capetelor nóstre, când lucrăm mai mult timp la arșița sórelui, atuncĭ creerii noștri se pot aprinde, se pot bolnăvi de sóre sec, de bătae de sóre, bólă forte grea. De aceea trebue sĕ apărăm capul în timpul verei contra raḑelor sórelui prin pălării (capele) de paie, sĕ lucrăm la câmp mai bine în órele când sórele nu arde tare, odichnindu-ne la amiaḑĭ, în órele căldurii celei marĭ.

(„Albina.") *Dr. I. Felix.*

Din fisiografie.*)

Electricitatea se scurge prin vîrfurile și muchile ascuțite. Un corp, décă are vîrfurĭ orĭ muchĭ ascuțite, nu se póte încărca cu electricitate căcĭ electricitatea sĕ scurge forte lesne prin acele vîrfurĭ și muchĭ.

Décă încărcăm cu multă electricitate un corp care are un vîrf ascuțit și îl punem la întunerec, observăm un fel de lumină la vîrf, care nu este alt-ceva decât electricitatea ce se scurge prin acel punct.

In norĭ se află electricitate. Un învĕțat american anume Franklin a arĕtat cel dintâiŭ, că norii sunt încărcațĭ cu electricitate. Iată cum a procedat Franklin. A ridicat în aer un smeu de hârtie cum ridică copiiĭ primăvara legat de sfóră, pe un timp noros și furtunos. A pus pe fiul sĕu sĕ țină de sfóră. Franklin, apropiind degetul de sfóră, a obținut după câte-va momente scântei electrice mult mai puternice, decât acelea ce se obțin prin frecare.

Prin ajutorul electricitățiĭ obținute din norĭ s'a produs atracțiunĭ, repulsiunĭ (respingerĭ) întocmai ca și cu electricitatea desvoltată prin frecare.

Scânteia electrică produsă prin frecare are aceeașĭ formă ca și trăsnetul.

O scânteie electrică puternică topesce sîrme subțirĭ de metal, aprinde unele corpurĭ, ca spirtul, eterul, bumbacul, etc.

O scânteie electrică mare ne sgudue puternic, ne trîntesce la pămênt, ba póte chiar sĕ ne omóre.

Tóte cele spuse mai în sus dovedesc, că trăsnetul în sine-șĭ nu este alt-ceva decât tot o scânteie electrică însă cu mult mai puternică de-cât aceea pe care o póte produce omul.

Norii sunt încărcațĭ cu electricitate, căcĭ aburiĭ atuncĭ când sĕ formézá la suprafața apelor se încarcă cu electricitate pe care o păstrézá chiar și după ce devin norĭ. Așa dar din causa evaporației apelor se produce electricitate din atmosferă.

Când doi norĭ încărcațĭ de electricitățĭ diferite sunt în apropiere, electricitățile lor se atrag, sĕ reped una către alta și produc trăsnetul care străbate atmosfera.

Trăsnetul sĕ produce nu numai între doi norĭ ci și între un nor și obiectele de pe suprafața pămêntului.

Mijloc d'a ne apăra casa de trăsnet. Paratrăsnetul. Paratrăsnetul este un instrument care apără casele de trăsnet Se compune din următórele părțĭ: 1) o vargă de fer ascuțită la vîrf și 2) o funie de sîrmă de fer. Vîrful vărgei, ca sĕ nu ruginéscă sĕ face din aramă aurită séu din platină. Varga se așadă în posiție verticală pe acoperișul casei, iar partea din jos este legată bine cu funia metalică care se aduce pe lângă zid. Capĕtul funiei sĕ întroduce într'un puț (fântână) séu într'o grópă cu cărbunĭ.

Décă edificiul este mare, sĕ întrebuințézá două séu mai multe vărgĭ.

Vărgile de pe casă formézá părțile cele mai ridicate ale casei și în acelaș timp nisce vîrfurĭ ascuțite. Noi scim că electricitatea se scurge prin vîrfurĭ ascuțite. Prin urmare când un nor încărcat cu electricitate, de exemplu positivă, trece pe deasupra casei, desvóltă în casă cele două felurĭ de electricitățĭ: atrage pe cea negativă, care se scurge în aer prin vîrfurile ascuțite ale vărgilor metalice și respinge pe cea positivă, care se scurge în pămênt prin funia metalică.

Trăsnetul, décă sĕ întâmplă câte odată ca sĕ cadă pe casă, se duce prin paratrăsnet în pămênt așa, că edificiul scapă și în acest cas de trăsnet.

Scânteia electrică, adecă trăsnetul sĕ duce prin paratrăsnet în pămênt, căcĭ paratrăsnetul formézá partea edificiului cea mai ridicată și în acelaș timp cea mai bună conducătóre de electricitate.

Precauțiunile ce trebue sĕ luăm în timpurĭ furtunóse. Din faptul că eletricitatea sĕ grămădesce pe locurile înalte învĕțăm, că în timpul când vine o plóie însoțită de fulgere, trăsnete și tunete, nu trebue să ne adăpostim sub un arbore înalt séu lângă o căpiță de fân, etc. căcĭ aceste corpurĭ sunt forte mult expuse la trăsnet mai cu sémă când sunt isolate (singure).

*) Din fisiografia lui S. Niculescu—Brăilițénu.

MULTE ȘI DE TOTE.

Ochelarii misterioșĭ.

In vremea celor dintâi anĭ ai republicei francese, ambasadorul Rusiei de la Paris făcù într'o ḑi o visită președintelui frances Louis Adolphe Thiers. La plecare, ambasadorul îșĭ uità ochelarii pe masă, în camera în care fusese primit de Thiers. Președintele observând lucrul acesta cum era cunoscut peste tot ca un om de-o exactitate și-o acuratețä fără marginĭ, luà imediat ochelarii, îĭ puse într'o cutie, îĭ sigilà și chemând un jandarm, îĭ trimise imediat sĕ-ĭ ducă la ambasada ruséscă. Jandarmul credênd, că duce vre-o hârtie, vre-un secret de stat, merse într'o fugă până la ambasada Rusiei.

Ajuns acolo, nu găsì pe ambasador, de óre-ce el eșind de-la președintele, nu se duse direct la ambasadă.

Funcționarii rușĭ de-acolo, în lipsa ambasadorului, luară cutia, o desfăcură și spre cea mai mare mirare și zăpăceală a lor, vĕḑură o pereche de ochelarĭ.

Ochelarĭ trimișĭ de președintele Franței, sigilațĭ cu stampila țării, orĭ-cum, trebuiau sĕ formeze vre-un mister, trebuiau sĕ aibă o importanță fără marginĭ....

Și ei speriațĭ peste mĕsură, cum nu era șeful lor la ambasadă, pentru urgență telegrafiară imediat la St. Petersburg:

— „Președintele frances trimis ochelarĭ misterioșĭ. Ce e de făcut?"

Peste o óră sosi rĕspunsul:

— „Trimitețĭ imediat ochelarii!"

In aceiașĭ vreme însă, când împachetau ei din nou ochelarii ambasadorului spre a-i trimite, sosì și ambasadorul, care rîse mult de naivitatea funcționarilor sĕi și'șĭ eliberà astfel ochelarii, de călĕtoria ce erau s'o facă până la St. Petersburg.

*

Premiul pentru bĕutură.

In: „Descrierea Moldovei" a principelui și istoricului Dem. Cantemir, se află descris următorul cas interesant și unic în felul sĕu:

„Odată s'au apucat pe rĕmas un Moldovean și cu un Muntean sĕ vadă, carĭ sunt mai tarĭ în bĕutură, Moldovenii orĭ Muntenii? și au mers pe podul de la Focșanĭ, care este marginea între Moldavia și țéra românéscă, unde cei doi atlețĭ de bĕutură atâta s'au luptat cu paharele, până când Munteanu a căḑut mort de prea mult vin ce a bĕut. Iar pe Moldovean în semn de premiu pentru biruința sa, l'au dăruit Domnul sĕu cu boerie".

*

Luna de miere într'un copac.

D-na George Marshland, americană, ceruse cu cât-va timp înainte de căsătoria ei, aceluia pe care trebuia sĕ-l ia de bărbat, ca sĕ pue sĕ se olădéscă în vîrful unui copac un fel de apartament aerian în care ei trebuiau sĕ'șĭ petrécă luna de miere, 3—4 sĕptămînĭ cel mult, în loc de a face o călătorie de nuntă.

S'a ales un ținut pitoresc, satul Mill-Valley, aședat la piciorul muntelui Temalpain în California, nu departe de San-Francisco, reședința celor doui viitorĭ soțĭ, și acolo d. George Marshland a pus sĕ se contruiască, pe cele mai înalte și mai gróse crăcĭ ale unui stejar, la 15 metrĭ d'asupra solului, o adevĕrată căscióră, alcătuită din trei odăi, salon, sală de băĭ, bucătărie, etc.

Nevasta lui fù așa de mulțumită în cât ceru sĕ-șĭ prelungéstă șederea în noua-ĭ locuință de tînĕră femee. Ei petrecură acolo iarna, apoi primă-vara, în urmă vara, și adĭ, instalațĭ deja de 2 anĭ în casa lor aeriană, d. și d-na Marshland îșĭ continuă luna de miere.

Căsĕtorițĭ

De la 8 până la 14 August.

1) Dumitru Salveț, gr. or. Zugrav, Brașov cu Eufrosina Lupu gr.-or., Satulung. 2) Nicolae Bârsanu, gr.-or., calfă de croitor, cu Ana Olteanu, gr.-or., amîndoi domiciliațĭ în Dirste. 3) Ioan Barbu gr.-or., lucrător cu Maria Cimpoca gr.-or, Amîndoi domiciliațĭ în Dîrste. 4) Szilágyi András, ev. ref., calfă de pantofar, cu Bibó Ida ev. A. C. amîndoi domiciliațĭ în Bucurescĭ. 5) Dr. *Niculae Ionescu* gr.-or., advocat în Caransebeș cu d-șóra *Maria Sfetea*, gr.-or., din Brașov. 6) Imreh Mihály, r.-cat. oficiant de poștă și telegraf în Kisujszállás cu Strelitz Iosephine, Brașov. 7) Gustav Knapp, ev. A. C. meșter turnător cu Ludovica Hermine Teutsch, ev. A. C. Brașov.

Sosiţi în Braşov.

Pe diua de 15 August 1902.

H. Pomul verde: Schaden. Váli, ingineri, Budapesta; Georgescu, comerciant, Braşov; Schmidt. comerciant de mobile, Mantsch, tîmplar, Mediaş; Schwab, Galaţî; Bieldstein, Bucurescĭ; Ionescu. profesor, Bucurescĭ.

H. Orient: Petrescu, sergent maior, Cotaru, ofiţer, Ploieştĭ, Filip, comerciant, Constanţa; Manescu. funcţionar, Bucurescĭ; Papasoglu, proprietar, Brăila.

H. Europa: D-na Dr. Popescu, soţie de advocat, Reghin; Hönig, Oradea; Ungar, Hebenstreit, Kornstein, Viena; Gross, Pesta; Bonke, Cluşiŭ; Coppan, Giurgiŭ.

H. Bucurescĭ: Enescu, proprietar, Câmpulung; Selto, Herzog, Bucurescĭ; Waidmann, Comarnic: Krayszychi, farmacist, Werner, Viena; Lörincz, Pesta; Székely, Roth, Freisinger, Vary, Lustig, Pesta; Pollak, Voina, Szöllösy, Sz. Udvarhely.

H. Grand: Landau, Cs Szt. Simon, Gugig, Viena; Goruneanu, Bucurescĭ; Wechsler, Bucurescĭ.

Calendarul sĕptĕmânei.

AUGUST. (1902) are 31 ḑile. MASALAR.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	4 Ss. 7 m. de Efes	17 Liberat
Lunĭ.	5 S. m. Eusigiu	18 Elena
Marţĭ	6 † Schimb. la faţă	19 Sebald
Merc.	7 S. m. Dometiu	20 † Sf. Stefan
Joi	8 S. mart. Emilian	21 Bernat Adolf
Viner	9 S. ap. Matei	22 Timotei
Sâm.	10 S. m. Laurenţiu	23 Filip

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 15 August 1902.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	12	—
"	Grâu mijlociu . . .	11	90
"	Grâu mai slab . . .	11	80
"	Grâu amestecat . .	8	50
"	Sĕcară frumósă. . .	8	80
"	Sĕcară mijlociă. . .	8	60
"	Orz frumos	7	—
"	Orz mijlociu. . . .	6	80
"	Ovĕs frumos. . . .	5	20
"	Ovĕs mijlociu . . .	5	10
"	Cucuruz	8	70
"	Mălaiu (meiŭ) . . .	8	—
"	Mazăre.	20	—
"	Linte	13	—
"	Fasole	11	—
"	Sĕmênţă de in . . .	24	—
"	Semênţă de cânepă .	6	—
"	Cartofĭ.	1	70
"	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
"	Carne de porc . . .	1	04
"	Carne de berbece. .	—	72
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt .	44	—
"	Sĕu de vită topit . .	64	—

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.***
*Redactor responsabil: **Traian H. Pop.***

Nr. 6249—902.

PUBLICAŢIUNE,

referitóre la consemnările pentru statorirea dării de câştig cl. III a aruncului general asupra dării de venit şi a taxelor pentru liberarea de miliţie pe anul 1902.

Se face cunoscut, că Direcţiunea financiară reg. ung. din loc a pregătit şi ne-a şi trimis spre publicare *consemnările pentru statorirea dărilor pe 1902*, consemnate mai jos, anume:

a) consemnările pentru darea de câştig cl. III cu Nr. 31.500—1902, lângă care sunt puse şi contribuirile pentru fondul bolnavilor din ţară;

b) consemnările aruncului general după darea de venit cu Nr. 14673—1902; în fine,

c) consemnările taxelor pentru liberarea de miliţie.

Tóte acestea consemnărĭ sĕ află espuse în localul perceptoratului orăşenesc, unde fie-care contribuabil le póte lua în vedere timp **de 8 ḑile, adecă dela 16 pănă la 23 August 1902, totdeauna înainte de amiaḑĭ dela 8—12 oare.**

Eventuale reclamaţiunĭ în contra aruncului general după darea de venit şi în contra taxei pentru liberarea de miliţie sunt a-se presenta la subscrisul oficiŭ în timp **de 15 ḑile, adecă pănă la 30 August** a. c. adresate cătră Comitetul administrativ al Comitatului Brassó.

Acest termin de reclamaţiune are valóre pentru *toţĭ acei contribuabilĭ, carĭ în anul precedent deja au fost supuşĭ aruncului general* după darea de venit sĕu *taxei pentru liberarea de miliţie.*

Ér acele părţĭ, carĭ în anul curent sunt taxaţĭ *pentru prima-oară* de-a plăti aruncul general după darea de venit, au sĕ şi înainteze reclamaţiunile *la comitetul administrativ comitatens* şi privitor la taxele de liberare dela miliţiă la direcţiunea financiară reg. ung. în termin de 15 ḑile, dela data înscrierei aruncului general, sĕu pentru eliberarea de miliţie în cărticelele pentru taxă militară.

Reclamaţiunile în contra dării de venit cl. III sunt supuse terminelor fixate în §§-ii 26 şi 27 ai art. de lege XLIV din 1882.

După-ce în modul acesta pe anul 1902 tóte soiurile de dare sunt deja prescrise de aceea, pentru a-se induce dările în cólele sĕu cărticelele de dare a fie-cărui contribuabil, sĕ provócă toţĭ contribuabiliĭ comunei orăşenescĭ Brassó a-şĭ presenta la acest oficiŭ de dare orăşenesc cólele sĕu cărticelele lor de dare în timpul **dela 16 pănă la 30 August** a. c. Provocăm pe contribuabilĭ sĕ nu întrelase acéstă presentare, căcĭ cei negligenţĭ vor fi pedepsiţĭ.

Brassó, în August 1902.

Nr. 629 1—3 *Perceptoratul orăşenesc*

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.